OCT 2 9 1945 216

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

LIX METAI 41 N — PENKTADIENIS 1945 M SPALIŲ (OCT.) 12 D. — KAINA 5 CENTAI

Ateinančių metų vasario mėnesį Vienybė minės savo įsikūrimo 60 metų jubiliejų. Ta proga, ruošiamas specialus Vienybės numeris, kuriam prašoma siųsti sveikinamuosius kamų raštų

New York Public Library 470 Fifth Ave.

DABAR

Nenori bendro darbo
Kas lieka daryti?
Karas su sovietais?
Dar apie atomo bombą

JUOZAS TYSLIAVA

Vadinas, Amerikos Lietuvių Tarybai neprimtinas bendro darbo pasiūlymas.

Štai kaip tas Grigaičio parašytas, bet Šimučio pasirašytas atsakymas Amerikos Lietuvių Misijai skamba:

"Tamstos laišką... Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas svarstė savo posėdyje ir įgaliojo mane su Tamsta pasimatyti, kad paaiškėtų, ką Tamstos grupė norėjo mums pasakyti..."

Tamstos... Tamsta... Tamstos...

Žodžiu, mes, Leonardas Šimutis iš Grigaičio malonės, nulipome nuo savo aukšto sosto, idant galėtume išklausyti jūsų prašymo...

**
*

Dabar...

Kas lieka daryti tiems, kurie, anot Grigaičio, "trokšta, kad būtų atstatytas mūsų gimtasis kraštas, kaipo laisva, nepriklausoma ir demokratinė valstybė"?

Pirmiausia pasvarstykime šį klausimą —

Kur greičiau bus nulemtas Lietuvos nepriklausomybės likimas — Amerikos Lietuvių Tarybos kongrese, Chicagoje, ar Jungtinių Amerikos Valstybių Kongrese, Washingtone?

Aišku, kad raktas į Lietuvos laisvę yra Washingtone, o ne Chicagoje.

**
*

Gerai įsigilinkite į Amerikos ir Anglijos valstybininkų ir karo vyrų kalbas.

Visi jie, pradedant Trumanu, Marshallu ir baigiant Bevinu, kalba apie naują karą.

Dabar, kai Vokietijos, Italijos ir Japonijos militarizmas sunaikintas, sakykite, su kuo tas karas galėtų būti?

Ir mažas vaikas gali suprasti, kad ruošiamasi karui su Sovietų Sąjunga.

Ir tai yra aiškiau, negu aišku:

Kol Maskvos diktatūra nebus sutramdyta, nei Europoje, nei Azijoje taikos nebus.

**
*

Antanas Bimba išvyko į Sovietų Sąjungą ir.. Lietuvą.

Jeigu jam pasiseks grįžti, tai mūsų komunistų vadų tikslas aiškus —

Šaukiamame "demokratinių lietuvių suvažiavime" Bimba praneš, ką jis yra matęs Lietuvoje.

Šia "atrakcija" mūsų bolševikai tikisi suvilioti daug "delegatų."

Jų manymu, Bimbos raporto pasiklausyti, atvažiuos ir tie, kurie niekados bolševikams nepritarė.

Pažiūrėsime kaip tas šlubis šoks.

**
*

Vadinas, atomo bombos paslapties—niekam nė pauostyti.

Šio galingojo ginklo paslaptis, dėl kurios taip laižosi raudonieji, bus Amerikos valdžios žinioje.

Atomo skaldymo principas, tiesa, seniai yra žinomas.

Bet... viena žinoti, o visai kita — mokėti.

Tuo tarpu atomo bombos gaminimo paslaptis yra žinoma tik amerikiečiams.

Jeigu šią paslaptį žinotų Maskva, tai, greičiausiai, Stalinas šiandien būtų negin-čijamas pasaulio valdovas.

TARYBA ATMETĖ MISIJOS SIŪLYMĄ BENDRAI VEIKTI

Antroji Amerikos Lietuvių misija lapkričio 16 ir 17 Washington, D. C.

Prieš pora savaičių Amerikos Lietuvių Misijos valdyba parašė laišką Amerikos Lietuvių Tarybos vadams, siūlydam jiems bendrą akciją Washingtone, kur, kaip visuomenei gerai žinoma, yra Lietuvos nepriklausomybės raktas. Gavę tą laišką, ALT vadai, Šimutis ir Vaidyla, tuojau atvyko pas ALM pirmininką p. Olį asmeniniai pasikalbėti. Čia pat tiek ALT pirmininkas Šimutis, tiek iždininkas Vaidyla pareiškė, kad dabartinėse aplinkybėse tokia bendra lietuvių akcija BŪTINAI REIKALINGA.

Vėliau, po keleto dienų, ALT vadai turėjo posėdį, kuriame buvo svarstomas tas ALM pasiūlymas. Rezultate, vis dėlto ALT vadai nutarė ALM pasiūlymą bendrai veikti ATMESTI. ALT pirmininko vardu buvo pagamintas atsakymas, kuriame, tarp kita ko, sakoma:

"Jūs rengiate eskursiją į Washingtoną, o mes šaukiame visuotiną kongresą — kas čia tokio?"

Tokiu, maždaug, tonu parašytas tas ALT atsakymas, kuriame labai daug prirašyta, bet dar daugiau nepasakyta. Pirmiausia tame ALT atsakyme nepasakyta, kad ALM TIKRAI NORI BEDRO DARBO SU ALT. Be to, ten nepasakyta, kad p. Olis siūlė ALM PARAMĄ KONGRESUI CHICAGOJE. Taip pat, žinoma, nepasakyta, kad ŠIMUTIS, o ne Olis, įvykusiame pasikalbėjime, Chicagoje, siūlė dalyvauti "svečiais" Washingtone. Bet svarbiausia — tame atsakyme nė žodžiu neužsimenama apie tai, kokie bendros veiklos ir akcijos planai ALT būtų priimtini.

Iš to neigiamo ALT atsakymo matyti, kad Tarybai svarbiau kongreso rengimas, negu pačios Lietuvos likimas. Ir nepaisant kaip šiuo metu yra svarbu daryti tiesioginė akcija JAV Kongrese, Washingtone, ALT vadų galvojimu, visa tai gali palaukti, iki nebus apsidirbta su kongresu Chicagoje. O tuo tarpu Lietuvos nepriklausomybės bylos reikalas neatidėtinas. Šiuo gyvybiniu lietuvių tautos reikalu turi būti daromi žygiai tuojau ir ne kur kitur, kaip tik Washingtone.

Todėl, ALM iniciatyva, lapkričio 16 ir 17 d. ruošiama ANTROJI AMERIKOS LIETUVIŲ MISIJA Į WASHINGTONĄ. Šios misijos programa bus paskelbta vėliau, o tuo tarpu draugijos kolonijose raginamos rinkti delegatus ir vykti į Washingtoną, kur lietuvių kilmės piliečiai, drauge su Kongreso nariais, darys žygius, kad Lietuvos nepriklausomybė nebūtų palaidota.

Aukos Amerikos Lietuvių Misijos akcijos reikalams prašoma siųsti taip: American Lithuanian Mission, Hotel Statler, Washington, D. C.

Gen. Marshall siūlo privalomą tarnybą

Gen. štabo viršininkas gen. Marshall siūlė įvesti privalomą karinę tarnybą ir tokią tvarką, kad, reikalui esant, būtų galima sumobilizuoti keturių milijonų vyrų armiją.

Nepaisant atomo bombos, —gen. Marshall sako, — Amerika privalo turėti didelę armiją ir gerai sutvarkytą karo industriją. Gen. štabo viršininkas savo ilgoje kalboje, tarp kita ko, pastebėjo, kad Amerika nuo savo gimimo dienos buvusi taikos šalininkė. Anot gen. Marshallo, tik būdama gerai ginkluota ir stipri, Amerika galės įgyvendinti tuos idealus, dėl kurių šiame kare buvo taip sunkiai kovota.

Šiai gen. Marshallo kalbai tiek Amerikoje, tiek užsienyje teikiama labai daug reikšmės.

Bevin kaltina Molotovą

Dėl Londono konferencijos nepasisekimo, Anglijos užsienio reikalų ministras Ernest Bevin, spalių 9 d. kalbėdamas parlamente, mandagiai, bet įsakmiai apkaltino SSSR užsienio komisarą Molotovą.

OPA Washingtone siūloma galutinai panaikinti viešto racionavimą.

Šliūpo laiškas iš anapus grabo

Spalių 2 d. žinomas visuomenės veikėjas T. J. Kučinskas Chicagoje gavo vokiečių kalba rašytą dr. J. Šliūpo laišką, paleistą iš Palangos 1943 m. liepos 19. Vadinas, laiškas, Raud. Kryžiui tarpininkaujant, ėjo du metus ir du mėnesius. Per tą laiką bolševikai vėl užplūdo Lietuvą, dr. J. Šliūpui su šeima teko bėgti nuo to raudonojo pavojaus tolyn į vakarus ir... pasitraukti iš gyvųjų tarpo.

T. J. Kučinskas, mat, kreipėsi per Raud. Kryžių, norėdamas patirti, ar dr. Šliūpas yra gyvas. Savo paties ranka atsakydamas, dr. J. Šliūpas pranešė, kad jis ir šeima sveiki, bet jo švogeris su šeima bolševikų išvežti į Sibirą. Tame savo trumpame laiškelyje dr. J. Šliūpas sveikina savo draugus Amerikoje.

Leval turės mirti

Pierre Laval

Pierre Laval, buvęs Vichy valdžios galva, Paryžiaus teismo nuteistas mirti. Kai tei sėjas skaitė pasmekimo aktą, Laval teismo salėje nebuvo. Jis atsisakė eiti į kaltinamųjų suolą ir pasiliko kalėjime. Laval pasmerktas mirti todėl, kad jis sąmokslavo prieš respubliką ir turėjo santykių su priešu. Laval pareiškė, nenorįs duoti malonės prašymo. Iš kitos pusės, manoma, kad gen. de Gaulle jo prašymo ne priimtų. Manoma, kad Laval bus sušaudytas.

Darnand sušaudytas

Spalių 10 d., anksti rytą, netoli Paryžiaus, sušaudytas Joseph Darnand, buvęs Vichy policijos viršininkas. Darnand kaipo nacių bendradarbis ir valstybės išdavikas, buvo pasmerktas mirti rugsėjo 13 d.

Kitomis žiniomis, nuteistas mirti Laval įteikė gen. de Gaulle malonės prašymą.

Bolševikai nuteisė du Lietuvos žydus, "tarnavusius naciams"

Mūsų korespondentas iš Europos praneša, kad neseniai Vokietijoje sovietų kariuomenė rado du Kauno žydus, Markų ir Margolį, laimingai išlikusius nuo nacių teroro. Kai juodviem buvo pasiūlyta grįžti į Lietuvą, tai juodu, nieko nelaukę, išvyko ten "socializmo statyti." Bet vos tik Markus su Margoliu grįžo į Kauną, juos suėmė ir nuteisė, kaip "nacių bendradarbius." Markus nubaustas 15 metų sunkiųjų darbų kalėjimu, o Margolis — 8 metams. Mat, tuodu Lietuvos žydai būdami getuose, ėjo tam tikras "tvarkos tarnybos" pareigas, kurias jiems buvo pavedusi vokiška administracija.

Admirolas Nimitz iškilmingai sutiktas San Francisco ir jam įteiktas auksinis miesto raktas.

Mirė La Gonave salos "karalius" F. Wirkus

Praeitą pirmadienį Brooklyno laivyno ligoninėje mirė 48 metų amžiaus sulaukęs lietuvis iš Pittston, Pa. Faustinas Wirkus, kuris 1925 m., kaipo Amerikos marinų seržantas, buvo pasiųstas į La Gonave salą, netoli Haiti. Toje saloje velionis Wirkus susitiko salos karalienę Ti Meminne, kuri nutarė jį apvainikuoti karaliumi ir pavadinti Faustinu II. Mat, prieš 80 metų tą salelę valdė imperatorius Faustinas. Vietos gyventojai buvo įsitikinę, kad Faustinas Wirkus buvo imperatoriaus Faustino "inkarnacija." Apvainikuotas salos karalium, seržantas Faustinas Wirkus valdė tą salą iki 1931 m. Tik Haiti prezidentui įsikišus, Wirkus buvo priverstas abdikuoti ir grįžti atgal į Ameriką.

Pašalintas Argentinos diktatorius Peron

Spalių 9 d. kariškos bazės, netoli Buenos Aires, viršininkas gen. Avalos privertė pasitraukti Argentinos diktatorių, ėjusį valst. vicepresidento pareigas, Juan Peron. Šis Argentinos valdžios pakeitimas įvyko, svarbiausia, dėl to, kad vėliausiu laiku Buenos Aires gyventojai kėlė demonstracijas, reikalaudami politinių laisvių ir demokratinio režimo. Rezultate, įvyko riaušės, kurių metu buvo nemaža nukautų ir sužeistų.

Adm. Nimitz New Yorke

Spalių 9d. New Yorko miestas entuziastiškai sutiko Pacifiko laivyno viršininką admirolą Chester W. Nimitz. Manoma, kad apie keturi milijonai New Yorko gyventojų pasitiko Pacifiko karo herojų. Apdovanotas 13 garbės medalių, admirolas Nimitz paskelbtas New Yorko "garbės piliečiu."

Stalinas atostogose

Iš Maskvos pranešama, kad diktatorius Stalinas, kuris nuo pat karo pradžios nebuvęs atostogų, šiomis dienomis apleido Maskvą ir išvyko ilgam poilsiui. Apie tai pranešama Maskvos spaudoje. Pranešime nesakoma, kur Stalinas yra išvykęs.

Iki šiol Japonijoje rasta 250 milijonų dolerių aukso, sidabro ir platinos.

Nuo ateinančio pirmadienio, panaikinami visi suvaržymai oro susisiekimo linijose.

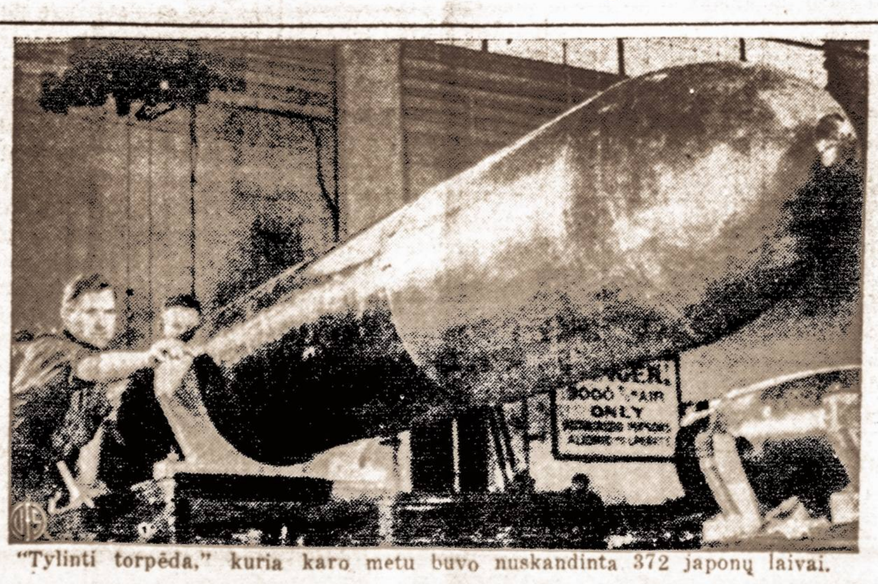

"Tylinti torpėda," kuria karo metu buvo nuskandinta 372 japonų laivai.

PRAVOSLAVIJA MASKVOS IMPERIJALIZMO TARNYBOJE

(Specialiai Vienybei iš Europos)

Religinė padėtis Sovietų Rusijoje šiandien įdomina, vienu ar kitu atžvilgiu, visus pasaulio tikinčius žmones. Lietuviams tas klausimas buvo ir liko dvigubai įdomus bei svarbus. Pirma, katalikų bažnyčia Lietuvoje ir lietuviai katalikai nuo kokios kitos religijos smurto nėra tiek iškentėję, kiek nuo rusų pravoslavų bažnyčios senaisiais carų okupacijos laikais. Antra, lietuvių tauta buvo liudininkė, kaip rusų pravoslavų bažnyčia visuomet buvo rytų Europoje ištikimiausia rusiško imperializmo ir carų politikos tarnaitė. Šiandien gi ji yra vėl liudininkas, kaip pravoslavų bažnyčia yra pasidariusi ne tik rusiško, bet ir raudonai komunistinio imperializmo darbšti padėjėja.

Tokia liudininke šiandien yra nebe vien Lietuva. Tat gali jau pastebėti visas pasaulis, kuris dar nėra visiškai apakęs.

TRYS BOLŠEVIZMO "PASIKEITIMO" ŽYMĖS

Norėdamas dar kartą apmulkinti ir apgauti Europą ir pasaulį, bolševizmas šio karo bėgyje, kaip žinoma, smarkiai "keitėsi." Paukštis liko tas pats, bet keitė plunksnas. Bolševizmo politikos vadai ir agitatoriai stengėsi sudaryti įspūdį, kad jie šiandien jau "nebetokie," kad jie jau "žymiai pasikeitę," "sužmonėję," daug "ramesni," bet "subuuržuazėję"—ir kad todėl iš bolševikinės Rusijos šiandien niekam nebegręsia tokie pavojai, kaip anksčiau. Vadinasi, pasaulis gali būti ramus: bolševizmas šiandien yra visai "kitais," taikingas kulturingas, net krikščioniškas. Jo nebetenka niekam bijotis...

Tam tikslui Rusijos bolševizmas, kaip paukštis pavasarį, išmetė kelias senas plunksnas ir apsikaišė naujomis. Kaip svarbiausias iš tokių "pasikeitimo" žymių čia galėtume paminėti tris (yra jų ir daugiau, tik nebe tokių juokingų):

Sovietų Rusija panaikino Kominterną. Tai turėjo būti pasauliui "įrodymas," kad bolševizmas atsisako nuo pasaulinės revoliucijos užmačių, kad jis kiekvino krašto komunistines partijas palieka savo likimui ir nebesidomi jų organizavimu bendrai kovai. Taigi šiandien įvairių kraštų komunistinės partijos oficialiai "nepriklauso" Maskvai, veikia kiekviena "kas sau," rūpinasi "tik" savo krašto darbininkų interesais, yra nebe internacijonalinės, bet "tautiškos" ir "patrijotiškos." Ir kągi, — nemaža kas, tuo tiki!...

Sovietų Rusija raudonojoje armijoje panaikino senuosius proletariškus laipsnius ir įvedė naujus: maršalų, admirolų, generolų, pulkininkų, leitenantų... Tai turėjo reikšti, kad ir bolševikų kariuomenė "pasikeitė," "suburžuazėjo," "evoliucijonavo"... Maža to, — jie dargi įvedė karininkams į uniformas senuosius caristinės Rusijos antpečius, "pagonus," blizgančius guzikus... Tai turėjo įrodyti, kad armija tapo beveik kaip "senoji" caristinė, nebe internacijonalinė, bet patrijotiška. Visur suskambėjo žodžiai: "tėvynė," "tėvynės meilė," "sovietinis patrijotizmas," šventasis tėvynės karas," net "motulė Rusija" (matuška Rosija)... Ir kagi, — daug kas tuo patikėjo!...

Sovietų Rusija uždarė bedievių organizacijas ir sustabdė priešreliginę propadandą spaudoje ir per radiją. Tai turėjo reikšti, kad bolševizmas "pasikeitė" ir dvasiškai, kad jis ne tik nebepersekios religijos, bet yra pasiryžęs nuoširdžiai bendradarbiauti su visokiais tikinčiais, kad jis tampa labai "žmoniškas," "tolerantiškas," "demokratiškas" ir "krikščioniškas." Jis atidarė keliolika cerkvių ir pažadėjo naujų atidaryti, jis paskelbė bažnyčių ir religijų laisvę, pripažino senąją provoslavų bažnyčios herarchiją su patriarchais ir metropoliais priešakyje, su sinodais, archimandritais, archirėjais, popais ir vienuoliais. Provoslvų galvos pareiškė savo pagarbą ir susižavėjimą Stalinu, o Stalinas — jais. Per pasaulį nuskriejo žinios, koks humaniškas ir kilnus pasidarė dabar bolševizmas ir koks Rusijoje prasidėjo "religinis atgimimas." Ir kągi, — labai daug kas pasaulyje tuo tiki!..

KĄ REIŠKIA "RELIGIJOS LAISVĖ" RUSIJOJE

Sovietų propaganda iš kailio nerdamosi tebejrodinėja, kad dabar Rusijoje viešpatauja, šalia kitų demokratinių laisvių, ir didžiausia religijų bei bažnyčių laisvė. Provoslavų bažnyčia gi pasirodė esanti gera, atnešė tiek nuopelnų per karą, jog komunistų partija ją aukštai vertina ir šį bendradarbiavimą palaikys toliau:

Tiems, kurie geriau pažįsta marksizmo — leninizmo pažiūras religijų klausimu, bolševizmo "pasikeitimas" atrodo didelė mįslė ir stačiai nesuderinamas nei su jo ligšioline taktika, nei esme. Tai turi ne kas kita, kaip tik apgaulė, akių dūmimas, ieškojimas kvailių, kurie tam patikėtų.

To "pasikeitimo" priežastys tačiau yra paprastesnės ir realesnės. Pirma, —komunistų partija karo pavojų akivaizdoje siekė suburti ko daugiau žmonių po savo vėliava ir ieškojo panaudoti visokias fizines ir dvasines pajėgas "tėvynės gynimo" karui. Šalia kitų, čia gerai tiko religiniai jausmai ir provoslavų bažnyčios likusių skeveldrėkių panaudojimas. Antra, —reikėjo suklaidinti likusį pasaulį, parodyti jam, kad bolševizmas iš plėšraus leopardo pasidarė dabar "nekaltas avinėlis." Religinės laisvės paskelbimas ir cerkvių atidarinėjimas čia tam gerai tiko. Ir trečia, — svarbiausia, kad šitokia taktika nieko nekaštavo: popų pripažinimas ir cerkvių atidarymas šiandien bolševizmui nebepavojingas. O jeigu dar provoslavų bažnyčios galvas gerai kontroliuoti, jos viršūnėje įstatyti sau patinkamus agentus, tai toks provoslavijos legalizavimas gali būti raudonajam rusiškam imperijalizmui net ir labai naudingas.

(Nukelta į 5 pusl.)

DETROITO LIETUVIŲ DIENOS

MARIJA SIMS

PERGALĖS MINĖJIMAS IR KARIŲ SUSITIKIMAS

Kareivių Rėmėjų Draugija rengia spalių 21 d. karo pergalės minėjimą ir lietuvių karių, grįžusių iš karo tarnybos sutikimą.

Paminėjimas įvyks buvusioj Lietuvių svetainėje, 2 v. popiet.

Kareivių Rėmėjų Draugijos nusistatymas patikti savo tautos kareivius, suorganizuoti Legijono Postą ir kartu paminėti pergalės dieną.

Kadangi daugiau ir daugiau lietuvių karių grįžta iš karo tarnybos, tai, rodos, laikas juos suburti į vieną organizaciją ir jiems pavesti pradėtą darbą, t. y., pastatyti lietuviškam centrui namus, kur ir kariai turės savo postą ir visi lietuviai galės laikyti savo pramogas. Darbas jau gerokai pavarytas ir draugijos kasoje jau sudėta stambi suma pinigų.

Pergalės minėjimas bus iškilmingas. Bus kalbėtojų, muzikalė programa ir šokiai. Tikimasi, kad ligi vakaro jau grįžę kariai suspės įsteigti Legijono Postą.

Keletas biznierių ir profesijonalų jau seniai pasižadėjo tam tikslui aukoti stambesnes sumas — po šimtą, penkis ir net tūkstantį.

SĖKMINGA GEGUŽINĖ

Rugsėjo 9 d. rengtą Kareivių Rėmėjų Draugijos gegužinė su loterija davė gryno pelno 1,500 dolerių. Tai nepaprastas dalykas. Mano paminime, tokios sėkmingos gegužinės nebuvo. Reiškia, karius lietuviška visuomenė vertina ir jiems stengiasi padėti.

Mums atrodo, kad gegužinė davusi 15 šimtų dolerių, tai labai daug, bet, štai, koki dideli mūsų karių reikalai. Vienas lietuvis, kuris grįžo be dešinės rankos ir jam buvo pritaisytos dirbinės net dvi rankos, viena lengvesnė, kita sunkesnė, nusipirko dar vieną geresnę ranką ir jam kaštavo 1,200 dolerių. Šis karys sumokėjo savo, prieš karą sutaupytais pinigais. Bet jeigu, pavyzdžiui, reiktų tokiai Kareivių Remti Draugijai įtaisyti kuriam kariui ranką ar kojų, tai tos sumos pasirodytų gana mažos.

Amerikos valdžia nors pritaiso kariams rankas ir kojas, bet jos dažniausiai ne geriausios rūšies. Kariai, žinodami, kad yra geresnių stengiasi jas įsigyti. Kokia gyvenimo ironija. Rodos, kariui netekusiam rankos ar kojos turėtų būti pataisyta ko geriausia ir tai tos skriaudos, tos širdgėlos jam nesugrąžinsi, bet... toks kario likimas.

LVS 6 SKYR. GEGUŽINĖ

Rugsėjo 23 d. LVS 6 skyriaus gegužinė buvo sėkminga. Dalyvavo gausus būrys žmonių, kur lietuviškoje nuotaikoje praleido dieną.

Gegužinėje kalbėjo Julius Smetona iš Cleveland, Ohio. Gerbiamo svečio kalba tikrai sujaudino publiką. Jis kalbėjo apie Lietuvos pabėgėlius ir jų vargus. Vienas jo pranešimas buvo labai naudingas, tai kad jau galima siųsti maistą į kai kurias Europos valstybes Lietuvos pabėgėliams, kaip į Prancūziją, Belgiją ir kitur, nors į Vokietiją dar negalima siųsti. Siųsti galima per tam tikras, karo metu susidariusias, organizacijas. Viena jų yra New World Trading Co., New Yorke. Per šias Co. yra siųstą ir siuntiniai pasiekė pabėgėlius.

NEGAILĖKIME SIŲSTI

Galime prisipažinti, kad mes, Amerikos lietuviai, esame laimės pilni, tat ir nesigailėkime pasiųsti po vieną kitą siuntinėlį lietuviams pabėgėliams, nors ir ne giminėms.

Aš jau pasiunčiau 6 siuntinėlius pabėgėliams Prancūzijoje, pasiųskite ir jūs!

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

(Pirmoji Lietuvių Paskolos Bendrovė Philadelphijoje)
Įsteigta 1901 m.
CHARLES S. CHELEDEN, vedėjas
Jūsų santaupos garantuotos federaline apdrauda
Mes mokame 3 nuošimtį
204 North Broad Street, Philadelphia 2, Pa.
Tel.: RIT 7726

Nesius aukų kongresui nes jis nevisuotinis

ANSONIA, CONN. —Rugsėjo 23 d. Liet. parapijos salėje buvo Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus susirikimas, kurį vedė pirmininkas S. Bujanauskas.

Čia kartu veikia ir BALF skyrius, todėl jo darbuotojai pranešė, kad jau yra surinkta nemažai drabužių ir dar daugiau jų žadama aukoti. Be to, pranešta, kad lapkričio 4 d. vietos parapijos salėje įvyks prakalbos ir balius šalpos fondo naudai.

Apkalbėjus šiuos reikalus, prieita prie šaukiamojo kongreso Chicagoje klausimo. Perskaičius ALT laišką, kuriame kviečiama siųsti delegatai į tą kongresą, nutarta štai kas pareikšti:

Kadangi kongresą šaukia viena ALT, o ne bendrai su Lietuvai Vaduoti Sąjunga, todėl daugumą mūsų draugijų atstovų nutarė šaukiamam kongresui nei sveikinimų, nei aukų nesiųsti. Manoma, kad panašaus nusistatymo bus laikomasi ir kitose lietuvių kolonijose. Visuomenė pageidauja visuotinio, o ne kitokio seimo.

Galutinai buvo nutarta remti visas pastangas žūstančiai Lietuvai gelbėti. Iš to išeinant, žinoma, remiamas ir šaukiamas kongresas, bet tuo pačiu kartu stipriai raginama susitarti su Amerikos Lietuvių Misija ir Lietuvai Vaduoti Sąjunga dėl šaukimo bendro ir visuotinio Amerikos lietuvių seimo.

Susirinkimas įgaliavo korespondentą šiuos nutarimus paskelbti lietuvių spaudoje.

Juozas Marčiulionis
ALT skyriaus korespondentas

Ar tai gražu taip šmeižti?

ANSONIA, CONN. —Vienybėje, 36 n., buvo įdėta korespondencija, kurią pasirašo Ona Čeplinskienė. Toje korespondencijoje prirašyta kaltinimų Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus pirmininko S. Bujanausko adresu. Anot korespondentės, p. Bujanauskas rugpiūčio 26 d. susirinkime burnojęs prieš Lietuvai Vaduoti Sąjungą. Visa tai nuodugniai ištyrus, pasirodo, kad tos korespondencijos autorė visai nebūtų dalykų prirašė.

Faktinai buvo taip. Rugsėjo 23 d. lietuvių parapijos salėje įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos skyriaus susirinkimas, kuriame dalyvavo visi draugijų atstovai, buvę pirmesniame susirinkime, rugpiūčio 26 d. (Čeplinskienė neatsilankė, nors ir žinojo, kad bus susirinkimas). Perskaičius tą korespondenciją ir S. Bujanauskui pasiaiškinus, visi sutiko su tuo, kad jis, Bujanauskas, reiškė piktumo prieš abi puses, nesusitariančias bendrai dirbti Lietuvos laisvinimo darbe, o ne prieš vieną LVS. Kaį dėl aukos ALT, tai S. Bujanauskas nekaltas, tai buvo daugumos atstovų nutarta.

Šis skyrius yra priėmęs rezoliuciją vienybės klausimu. Ta rezoliucija buvo paskelbta praeitų metų Vienybės 18 n. Čia daugelis piktinosi dėl vieningumo stokos. Todėl ar verta kaltinti asmenį, jeigu jis pareiškia aštresnį pareiškimą?

Toliau, anot korespondentės, S. Bujanauskas sakęs, kad ALM neturėjusi teisės siųsti delegatų į San Francisco arba pirkti mišias už Lietuvą. Visi dalyviai susirinkime patvirtino, kad S. Bujanauskas apie tai nieko nekalbėjo.

Susirinkime buvo nutarta, kad skyriaus valdyba visa tai atšauktų tuose laikraščiuose, kuriuose toji korespondencija buvo įdėta.

Suprantama, kad jeigu mūsų vadai susitartų, tai panašaus "trynimosi" nebūtų, veikimas būtų brandesnis ir nereikėtų tokių rašinėjimų. Bet vis dėlto turėtume elgtis rimčiau ir užsitarnavusių veikėjų nešmeižti.

Amerikos Lietuvių Tarybos Skyriaus valdyba:
Stasys Bujanauskas, pirm.
Vladas Višniauskas, vicep.
J. Radzevičius, sekr.
Antanas Baranauskas, ižd.

PO LIETUVIŠKĄ AMSTERDAMĄ

(Pabaiga)

Kur tik Amsterdame pasisuki, vis sutinki jau grįžtančius iš kariuomenės lietuvius. Kaip nustebau, kad kurį tik sutikau, vis jie buvo seržantai, arba aukštesni. Į tą pastabą Lukšys, tiesiog, kaip ir visada atsakė, kad Amsterdamas neturi nė vieno eilinio jų visi vyrai gražiai pasižymėjo ir išsitarnavo paaukštinimų. Kaip tik šiomis dienomis grįžo pasižymėjęs karys Antanas Marozas, jis taip pat išsitarnavo iki aviacijos tech. seržanto. Kariuomenėje ištarnavo arti penkių metų. Būdamas aviacijoje 41 sykį su orlaiviu puolė priešo pozicijas. Jo krūtinę puošia trys eilės pasižymėjimo juostelių, geležiniai sparnai ir prezidento pagyrimas. Jis greitai ruošiasi sukurti šeimą, kaip vienas, be tėvų begyvens. Daug jaunų lietuvių vyrų užgrūdytų kovos grįžo iš kariuomenės. Juos sutinka jų mergužėlės, o čia ir esama gražių merginų. Jei taip galima išsitarti laikraštyje, tai Amsterdamas tikrai yra gražių moterų miestas.

Grįžę lietuviai kariai Amsterdame ne tik rūpinasi sukurti šeimas, jie taip pat grįšta prie savo biznių, padeda tėvams, motinoms. Besivaikščiojant daugiau lietuvių apgyventoje vietoje, mano vadovas parodo tikrai būdingą, pokarinį vaizdą. Štai Jonas Bablinskas su dviem sūnais tik ką grįžusiais iš armijos, tvarko naujai nupirktą gasolino stotį. Vienas sūnus užsilipęs ant stogo, jį tepa, kitas tepa sienas, tėvas taip pat be darbo nestovi. Su kuriuo biznieriu nepasikalbėsi, jei jo sūnus negrįžo, tai jo laukia, o sulaukęs žada padidinti savo biznį.

Visų biznierių tarpe gana įdomus čia senas Vienybės skaitytojas W. Redding. Jis turi nesvaiginamų gėrimų dirbtuvę ir tas jam tinka, nes jis pats svaigalų visai negeria. Pasidžiaugęs, kad Vienybė ne tik ruošiasi kraustytis į naujus namus, bet padidino ir patį laikraštį, jis pareiškė, kad šiomis dienomis išsiųs Vienybės namo fondui 25 dol.

Visi amsterdamiečiai reiškė džiaugsmo Vienybės didėjimu ir pasiryžę šį seniausią laikraštį visokeriopai remti. Pasikalbėjus Vienybės reikalais kur kitur eisi, jei ne pas Ch.Rupšį. Mat jis dabar naujoje vietoje, 237 Maine St. Susirinkus pas Ch. Rupšį rastą netikėtumo — kaip tik tą dieną Ch. Rupšis turėjo atidarymo iškilmes. Vietos čia net stovėti trūko. Visi džiaugėsi, susilaukę naujos gražios lietuviškos vietos. Jei jau neprisiminti apie puikius gėrimus, tai jau apie gardžius Rupšio restorano valgius ir žodžių trūksta. Jis ir jo žmona rūpinasi viskuo, kad tik žmonės gardžiau pavalgytų ir tinkamai, bei jaukiai jo vietoje jaustųsi.

Ši nedidelė lietuvių kolonija įdomi visokiariopai, jos istorija prasideda prieš penkiasdešimt metų, net iki šiol čia gyvena keli lietuviai, kurie po poros metų švęs penkiasdešimtį sukaktuvių gyvenimo Amsterdame. Štai Sladas Amsterdame jau leidžia keturiasdešimt aštuonius metus. Jis per 22 metus laiko savo vardu užeigos namą 22 Shuler St. Linksmo būdo Kedainietis. Giliai rūpinasi dabartinių Lietuvos likimu, jis savo seną tėvynę lankė net tris kartus. Pasiryžęs dar ją lankyti, bet dabar, sako į Lietuvą, kaip bus galima, vyks tik orlaiviu, nes nori į eėvynę nuskristi kaip galima greičiau.

Bevaikščiodamas Amsterdame, štai žiūriu ir Benediktas Gustas prie savo gražaus biznio bekraunąs troką. Jis skubėjo, kaip ir visada, jo biznis ir darbštus būdas vis jį verčia skubėti. Visi amsterdamiečiai skuba, kada reikia, jie visi dirba, bet moka ir visuomeniškai laiką praleisti. Čia dar tebeveikia senas lietuviškas paprotys svečiuotis vieni kitų namuose, o vyrai dažnai būreliais išlekia į paežerius, kur suruošia gražias steiko, žuvies ar klemsų pares. Toks šeimyninis bendradarbiavimas suartina lietuvius ir tada visuomeniniame gyvenime jie vieningesni, greičiau susitaria. Numanau, kad tokio lietuviško šeimyninio svečiavimosi laikosi tos šeimos, kuriose dar gyvos lietuviškos tradicijos. O grynai lietuviškų tradicijų šeimų Amsterdame daug. Visų jų nesuminėsi, bet Jono ir Julijos Mikėnų šeimoje tikrai dar gyvi lietuviški įpročiai, todėl į jų namus dažnai ir susirenka kaimynai lietuviškomis mintimis pasidalinti.

Amsterdamo miestas daro tikrai jaukaus įspūdžio. Čia apie 30,000 gyventojų, kurių tarpe 2,000 lietuvių. Miesto pramonė — kilimai, arba kar petai. Kur nepasisuksi, vis karpetų dirbtuvė. Čia nemažai lietuvių dirba.

Besiruošiant išvažiuoti, gaila buvo palikti naujus bet gerus draugus: Olšauską, Lukšį, Rupšį ir kitus. Jų negali žmogus pamiršt, negali pamiršti ir jų vaišingumo. Išvažiuodamas užėjau atsisveikinti ir Miką Svidrecką, o jį vis randi savoj gražioje užeigos vietoje. Jis didelis lietuviškų reikalų, o taip pat ir lietuviškos spaudos rėmėjas.

Gaila buvo skirtis su draugais, taip pat gaila buvo palikti tas gražias apylinkes, tuos kalnus, kurie supa lietuvišką Amsterdamo miestą. Išvykdamas užeinu į Amsterdamo barą, o čia baro vedėjas, mane nustebimui ir sako, "tai sveikas lietuvi". Čia gimęs, bet puikiai kalba šis mane užkalbinęs lietuvis Vladas Sargelis.

Prasidėjo kelionė atgal ir, štai, per buso langą vėl pamačiau skėčiu besiramstantį Antaną Lukšį. Norėjau šūktelėti jam iki pasimatymo, bet kaip busas, taip ir Lukšys abu skubėjo. Bet iki pasimatymo visiems geriems amsterdamiečiams.

Schenectady, N. Y. belaukdamas traukinio, pasižvalgiau mieste, nes žinojau, kad čia ėjo ilgos kovos su indėnais. Taip pat norėjau pamatyti čia vienintelį lietuvį advokatą A. P. Luką. "Taipgi, netekome tėvynės," buvo jo pirmieji žodžiai. Ir viso pasikalbėjimo metu šis lietuvis išreiškė tą liūdesį ir atsisveikinant vėl reikšmingai tarė — "O aš vienas, dažnai norisi kur nors išvažiuoti, bet kur jei Lietuvos jau nėra, bet ji bus ir į ją važiuosime."

V. Bartkus.

KRUGELIO DEGTINĖS KRAUTUVĖ
GREEN ir JOHN STREET KAMPAS
Waterbury, Conn.
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Prieinamos kainos
Tel. 3-9658

Dr. William A. Bulierich
148 Grand Street,
Waterbury, Conn.
Telefonas 3-5424
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
nuo 2 iki 5 p. p.
ir pagal susitarimą.

Dr. M. J. COLNEY
Priėmimo valandos nuo:
10 v. r. iki 8 v. v.
148 Grand Street,
WATERBURY, CONN.
Tel.: 3-4747

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox St., Waterbury, Conn.

CHARLES STRICKULIS
MAISTO KRAUTUVĖ
851 Bank St., Waterbury, Ct.
Telefonas 4170

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Naugatuck 4864

EDWARD MILAKNIS
PHILA. GASKET MGF. CO.
Gaskets, Washers,
Metal Stampings.
F and Atlantic Streets,
PHILADELPHIA, PA.
Telefonai:
Bell, REGent 0228
Keystone, EAST 9009

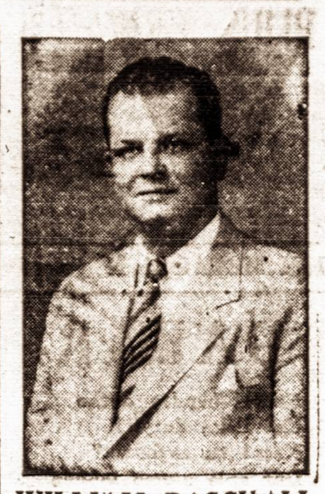

WILLIAM PASCHALL
718 Callowhill Street,
PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Įvairios rūšies valgiai ir gėrimai
3904 FRANKFORD AVE.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

JOHN LUKAS
GERIAUSI VALGIAI IR GĖRIMAI
543 N. 12th Street,
PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Naujienos
Mėnesinis žurnalas $1.00 met.
232 North 6-th Street.
Philadelphia, Pa.

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
Gera vieta, geri gėrimai ir geri valgiai
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

ARROWHEAD RESTAURANT
Edward Jennings Zdančiukas, sav.
Įvairios rūšies gėrimai ir valgiai.
Puiki vieta, pavyzdingas patarnavimas
208-212 EAST MAIN ST., NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 6887.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graž. koplyčia erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABEČIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

PIJUS GRIGAITIS 'NEMELUOJA'

Naujienų redaktorius vadina mane melagiu dėl tilpusio rašto Vienybėje, 37 n., kur nurodau, jog Pijus Grigaitis sugriovė lietuvių suorganizuotą Naujienų bendrovę.

Pijus Grigaitis "nemeluoja," sakydamas, kad "T. J. Kučinskas, kuris įpiršo jai savo advokatą, kad ji galėtų su pagalba teismo ir surinktų iš komunistų šėrų, paimti į savo kontrolę Naujienų Bendrovę. Per septynis metus jisai tuos gaivalus kurstė prieš dienraštį ir jų vedėjus, kol ta šlykšti kampanija nesusmuko."

Ne Kučinskas padėjo K. Jomantui užvesti bylą prieš Grigaitį ir jo kliką, bet Stasys Dargužis.

Tiktai po trijų mėnesių bylos kamantinėjimo pas Master in Chancery, K. Jomantas pasiėmė mane būti jo vertėju.

Patyręs, jog byla nėra vedama K. Jomanto naudai, pastarajam patariau imti kitą advokatą, Harold O. Mulks, kurį jis ir paėmė.

Kuomet adv. Mulks pradėjo kamantinėti P. Grigaitį, jam iš kaktos prakaito lašai varvėjo, kaip pupos.

Tas rodo, jog šisai adv. Mulks kamantinėjimas Grigaitį tiek paveikė, kad po dvidešimts vienerių metų jis neatmena, kas Jomantui pagelbėjo užvesti bylą. Byla pasibaigė prieš Grigaitį ne dėl to, kad "šlykšti kampanija" pasibaigė, bet dėl to, kad K. Jomantas mirė.

Veikiausiai Grigaitis kolioja mane Naujienose ne iš piktumo, bet iš džiaugsmo, kad jisai socialistų bendrovę ir socialistų organizaciją sugriovė Chicagoje. Grigaitis tuo labai didžiuojasi.

Be abejonės jisai atsiliepė dėl to, kad daugiau apie jo smurtą parašyčiau.

Ne T. J. Kučinskas "per septyneris metus tuos gaivalus kurstė", bet S. Strazdas ir 99 nuošimčiai lietuvių socialistų. Nes Grigaitis išvijo Strazdą iš Naujienų dėl to, kad šis užtarė Naujienų darbininkų streiką. Grigaitis sulaužė streiką ir sugriovė Naujienų darbininkų uniją. Tai vis dėl socializmo naudos ir principų Grigaitis pasidarbavo.

Chicagoje buvo penkios lietuvių socialistų kuopos. 4-toj socialistų kuopoj priklausė virš keturi šimtai lietuvių socialistų.

Grigaitis visas socialistų kuopas sugriovė, su savo kliką užgrobęs Naujienų bendrovę.

Tai tie socialistai stojo komunistams į pagalbą įsteigti dienraštį ne dėl to, kad pritartų komunistams, bet dėl to, kad pakenkus Grigaičio klikai.

Strazdas, išvytas iš Naujienų, pradėjo leisti laikraštį kovai prieš Grigaičio kliką. Laikraštį neišlaikęs, nuėjo pas komunistus į Vilnį dirbti.

Patarimas lietuviams socialistams: saugokites, kad toki gaivalai, kaip Grigaitis, neužgriebtų S. Michelsono dovanoto laikraščio Keleivio.

Grigaitis sugriovė socialistų veiklą ne tik Chicagoje, tai atsiliepė ir visoj Amerikoj tarp lietuvių socialistų.

S. Michelsonui dovanojus Keleivį Lietuvių Socialistų Sąjungai, Grigaičiui yra kaulas gerklėje.

Grigaitis pasigyrė, kad jisai padaręs bendrą frontą su katalikais. Ne su katalikais padarei bendą frontą, bet su klerikalais, kuriems eilinių katalikų reikalai tiek apeina, kiek Grigaičiui — socializmo idėja.

Kelis sykius jūs rengėte prakalbas Bridgeporte Lietuvos klausimu, tačiau eiliniai katalikai į tas prakalbas neatsilankė. Eiliniai katalikai yra teisingi žmonės. Jie nenori, kad politikieriai juos išnaudotų.

Grigaitis irgi "nemeluoja," kuomet jisai sako, jog man davęs vietą Naujienų name rinkti Chicagos lietuvių istorijai medžiagą, kad aš pasidaryčiau pragyvenimą. Buvo taip:

Chicagos Universitetas, Chicago City Library ir Northwestern Universitetas paskyrė 75 nuošimčius,, gi valdžia davė 25 nuošimčius lėšų rinkti Chicagos ateivių istoriją. Man pasiūlė rinkti lietuvių ir rusų tautos istorinę medžiagą Chicagoje. Apsiėmiau lietuvių su sąlyga, jeigu P. Grigaitis leis naudotis Lietuvos laikraščio komplektais. Jeigu ne, tada imsiu rusų.

Su Chicagos Universiteto atstovu, Mr. Cates, atėjova į Naujienas pas Grigaitį pasiklausti, ar jisai (Grigaitis) leis naudoti Lietuvos laikraščio kompletus Chicagos lietuvių istorinei medžiagai rinkti.

Grigaitis leido naudotis laikraščiu Lietuva ne dėlto, kad jisai man būtų davęs progos "pasidaryti pragyvenimą," bet dėl to, kad pasirodytų Chicagos Universiteto atstovui, jog jisai yra "džentelmonas."

Ponas Grigaitis taipgi žinojo, kad jeigu jisai neduos naudoti laikraštį Lietuvą, tai aš iškelsiu Amerikos lietuvių spaudoje.

Pirmiau, negu ėjau pas Grigaitį su tuo reikalu, paklausiau dr. Graičiūną, kur ir kaip galėsiu rinkti Chicagos lietuvių istorinę medžiagą, jeigu Grigaitis neleis naudotis laikraščio komplektais.

Dr. Graičiūnas paėmė pundą Lietuvos laikraščio iškarpų iš Chicagos lietuvių veiklos ir sako: "jeigu Grigaitis neduos naudotis Lietuva, šiame punde rasi daug medžiagos. Jeigu ko reikės, galėsiu žodžiu pasakyti."

Tai toki faktai, kuriuos Grigaitis užslėpė. Mat, jisai "nemeluoja." Vadinti mane melagiu, nereikia būti Naujienų redaktorium ir tituluotis "daktaru". Tokį "argumentą", kaip Grigaitis vartoja, moka panaudoti kiekvienas tamsūnas.

Kuomet negali atsakyti į faktus, tai Grigaitis savo priešą apšaukia melagiu.

T. J. Kučinskas.

Lietuviai triumfavo Victory parade

AMSTERDAM, N. Y. — Rugsėjo 15 d. Amsterdamo miestas suruošė didžiulį Pergalės paradą. Parade dalyvavo įvairios organizacijos, paskiros tautų grupės, jų tarpe ir lietuviai. Laiko paradui pasiruošti buvo maža, tačiau visi vieningai veikdami atsiekė puikių rezultatų, berods lietuviai gražiausiai pasirodė. Vietos spauda tai pažymėjo. Parade dalyvavo visos lietuvių organizacijos. Lietuvių grupės priešakyje žygiavo karo veteranai, Raudonojo Kryžiaus lietuvių skyrius, kareivių motinos su tarnybine vėliava, o šias organizacijas sekė Amsterdamo visuomenė, tvarkingai susirikiavus, kurios priešakyje ėjo komiteto nariai ir kunigas J. Raštutis.

Lietuvių buvo tiek daug eisenoje, kad juos lydėjo net trys orkestrai, kurių vieną samdė pats komitetas, o du davė miesto valdyba. Ne vien gausumu lietuviai pasižymėjo, visų žiūrovų demesys krito į gyvą paveikslą, kurį vežė 6 riesti žirgai. Gyvame paveiksle keturios lietuvaitės vaizdavo — Ameriką (O. Kisieliūtė), Lietuvą (A. Baltušaitė), Latviją (J. Bablinskaitė) ir Estiją (V. Sakalauskaitė). Šis gyvas paveikslas buvo paruoštas ant gėlėmis apkrauto vežimo, kurį traukė 6 žirgai. Ir teisingai tariant, tai buvo puikūs žirgai. Juos lietuviams iš savo žirgyno davė turtuolis p. Berey.

Komitetas, žinodamas, kad Amsterdame veik nėra nei latvių, nei estų, nutarė šias bendro likimo Pabaltijo tautas taip pat atstovauti.

Antrasis gyvasis paveikslas vaizdavo Vargo Mokyklą. Abu vežimai buvo papuošti gyvomis gėlėmis, net vėliavos buvo nupintos iš gyvų gėlių, nupinti Amerikos vėliavos kaštavo net 75 doleriai. Kada lietuviai prisiartino paradą stebinčius, kada tie stebėtojai išgirdo didžiausį viso parado orkestrą ir pažvelgė į gyvuosius paveikslus, mes, lietuviai, susilaukėm didžiausių ovacijų.

Vietos spauda, aprašydama paradą, išskyrė lietuvių diviziją ir ją ypatingai pažymėjo.

Komiteto garbės pirmininku buvo kun. J. Židanavičuis, kun. J. Raštutis, o darbo komitetui vadovavo advokatas A. C. Stokna, raštininkas buvo A. Vaižiūnas, kas. J. Mikėnas, komisijoje M. Kerbelis, A. Vaičiūnas, J. Olšauskas, O. Mileškienė, S. Sakalauskienė ir keletas kitų.

Kalnaberžis.

HARTFORDO LIETUVIŲ ŽINIOS

Neseniai patyriau, kad mūsų klubo vadai ir nariai rengiasi minėti 5 metų savo klubo rūmų įsteigimo sukaktį su gražaus, meniško koncerto surengimu sekmadienį, spalių 28 d., 3 valandą. Programą duos du žymūs dainininkai, operos artistė p-lė RAMOŠKAITĖ ir dain. A. JUŠKA.

Liet. Amer. Pil. Klubo vadai ir nariai su šituo koncertu pradeda rudens sezono kultūrinę veiklą. Šiuo koncertu jau domisi vietos ir apylinkės lietuviai ir kitų tautų žmonės, meno mėgėjai.

Mūsų klubas sėkmingai žengia pirmyn savo kūrybos ir kultūros darbuose. Jo įtaka didėja lietuvių ir amerikiečių visuomenėj. Mūsų klubas įgijo daug įtakos ir politinėse sferose, klubą lanko žymūs miesto ir valstijos pareigūnai, jie pamėgo mūsų klubą, jo vadus ir narius, jie žiūri į lietuvius, kaip kultūringus žmones.

Kitados mūsų klubas buvo mažai kam žinomas. Dabar klubas susilaukė naujų vadų, turinčių kūrybinės iniciatyvos, pasiekė didelių laimėjimų. Klubas, turėdamas gražius rūmus, tapo centru socialinio ir organizacinio bei kultūrinio veikimo lietuvių ir amerikiečių tarpe. Klubo auditorijoje įvyksta lietuviškų ir kitų tautų draugijų susirinkimai, įvairių unijų konferencijos, koncertai ir šiaip socialiniai pabengimai ir net politinių partijų kokusai.

Klubo rūmų skolos išmokėtos. Žodžiu, klubas pasiekė nemažą turto ir prestižo. Bet klubo vadai ir veikėjai nesitenkina pasiektais laimėjimais. Jie rengiasi tolimesniam klubo rūmų tobulinimui, planų realizavimui.

Iš pasikalbėjimo su klubo vadais, ypač su pirm. J. Pilkausku, patyriau, kad klubo vadai — valdybos nariai ir direktoriai, klubo biznio vedėjas Frank Haika — rengiasi klubo rūmų remontavimui, didinimui.

Remonto planai, maždaug tokie: dabar amerikiečių firmai išnomuojamą žemutinę namo dalį paversią į klubrūmio saloną, kuris bus apie 70 kvadratinių pėdų didumo, apie 25 pėdų aukščio, turės gražias dekoracijas, venteliacijas ir garsiakalbių aparatus. Klube bus girdimi auditorijoj eina koncertai, šokių muzika. Bus keltuvas ir nereikės laiptais vaikščioti.

Klubo rūmai bus moderniškai įrengti. Bus atskiros nuo klubo salono (su baru) kitos patalpos nariams ir jų svečiams lošti šachmatais ir kortomis, moterims salonas, klubo administracijos raštinė ir knygynas.

Žodžiu, mūsų vadai rengiasi padaryti savo klubą gražiausiu ne tik Conn. Valstybėje, bet ir Amerikos lietuviuose.

Tai vis išmintingų klubo vadų, kurių priešaky stovi J. Pilkauskas, dešimtmetį klubo nariams vadovavęs, nuopelnai. Mes norime, kad mūsų klubas būtų pastovi ilgametė lietuviška įstaiga, kad vaikai ir anūkai galėtų atsiminti mus, kad jie turėtų lietuvišką klubą ateityje — taip kalba klubo vadai. Iš šio jų pareiškimo patiriame, ką reiškia jų kūrybos darbų iniciatyva ir kokią garbę ir gerovę jie žada klubui ir lietuvių visuomenei.

VMK.

PASTABOS APIE BAGOČIAUS KRYŽIŲ IR TĖVYNĖS REDAKTORIAUS ŠMUGELĮ

Praeitame SLA seime, Philadelphijoje, J. F. Bagočius pakartotinai sakė, kad jam labai malonu atiduoti "tą kryžių" Laukaičiui—dabartiniam SLA prezidentui. Visi suprato, kad Bagočius, atsisveikinęs su SLA prezidento titulu ir vieta, nesirengia daugiau to "kryžiaus" nešti. Bet, arttinantis SLA rinkimams, Bagočius pradėjo kitaip kalbėti. Dabar Bagočius jau sako, kad jam SLA nariai davę dviem metams atostogų... Vadinas, Bagočius, pailsėjes, vėl norėtų "tą kryžių" panėšėti...

Tais, o ne kitais besiartinančios SLA rinkimų kampanijos sumetimais, Bagočius neseniai parašė straipsnelį apie konversiją. Tame straipsnelyje, žinoma, Bagočiui rūpėjo save išaukštinti, o kitiems užduoti per nosį. Žiūrėkite, koks aš genijus, aš prieš dešimts metų mačiau, kad SLA nariai turės keltis į naujus skyrius, o "nedaug išmanantys opozicijos lyderiai" man tada priešinosi ir t. t.

Bet ne apie tai aš čia noriu rašyti. Aš norėjau pora žodžių tarti apie tai, kaip Tėvynės redaktorius P. Bajoras padarė šmugelį su A. Olio straipsniu, kuriame jis atsakė Bagočiui. Olis savo atsakyme Bagočiui, tarp kita ko, pastebėjo:

"Galla, kad tokio pobūdžio straipsnis dedamas SLA organe šiuo momentu, kad SLA nariai trokšta tikrų nespalvuotų informacijų apie siūlomą ir daugeliui nesuprantamą konversijos planą."

"Iškandęs" šią Olio mintį, Tėvynės redaktorius autoriaus straipsnio gale ją padėjo, kaip savo. Bajoras rašo:

"Nesinori panašius raštus SLA organe talpinti dabar kai mūsų organizacija pergyvena vieną gyvybinių laikotarpių..."

"Nesinori," o vis dėlto Tėvynės redaktorius Bagočiaus straipsnį įdėjo. Jeigu Bajoras dėjo straipsnį, kuriame Bagočius kitus SLA veikėjus žemino tam, kad save galėtų išaukštinti, tai, savaime suprantama, reikėjo dėti ir atsakymas į tą priešrinkiminę panegiriką. Bet Bajoras nebuvo džentelmenas, vogdamas Olio mintį ir skelbdamas, kaip savo. Tai yra žurnalistinė žulikystė, kurios kam, kam bet laikraščio redaktoriui tikrai nereikėtų daryti.

S. N.

PHILADELPHIJOS PASTABOS

Misija į Washingtoną, mano supratimu, nė kiek nepakenks ALT šaukiamam kongresui, Chicagoje. Jeigu Amerikas Lietuvių Tarybos vykdomasis komitetas bus užtektinai išmintingas, tai jų prisidėjimas prie Misijos sustiprins ir patį kongresą. Priešingu atveju, pasireikštų tarp Amerikos lietuvių dar didesnė prarija, žlugtų viltys tų, kurie nori ir ieško Amerikos lietuvių konsolidacijos. Žodžiu, ALM kviesdama ALT eiti išvien, praskina kelią bendram Amerikos lietuvių veikimui Lietuvos nepriklausomybės atsteigimą.

Pas mus lankėsi žymi veikėja Lietuvos tremtinių reikalais. Iš pasikalbėjimo su garbinga viešnia gavau patirti, kad tai yra plataus ir gilaus masto, augšto išauklėjimo moteris. Dėl žinomų šio laiko politinių sąlygų jos vardo neminėsiu. Tremtinių darbas yra begalo didelis ir sunkus, tai gerai žino tie, kurie jį dirba. Eiliniai lietuviai vargiai supranta to darbo sunkumą. Jos nuomone, darbas būtų daug lengvesnis, jeigu Amerikos lietuviai susitartų. Tremtinių reikalai, sakoma, gerėja. Dabar nėra baimės, kad jie būtų prievarta gražinami ten, iš kur bėgo. Tik savanoriai gali grįžti, bet tokių nėra. Ji peikė tuos redaktorius kurie, be geros atodairos į šių dienų politines sąlygas pasiskubino paskelbti tremtinių vardus ir pavardes. Nors tai buvo daroma ne su blogais norais, bet tremtinių reikalui atnešė nemaža žalos. Ji įspėjo, kad redaktoriai ir rašytojai ateity būtų atsargesni.

Šią pastabą turime visi įsidėti ir garbingos darbuotojos patarimus vykdyti.

Z. Jankauskas

Amsterdamo lietuvių aukos Victory dienos paradui

Čia skelbiame iš tos dienos komiteto gautą sąrašą asmenų ir kiek jie aukojo Victory dienos parado išlaidoms padengti.

Mikas Svidarckas, $100, Mikas Kerbelis $25, Adomas Grincas $25, Jonas Piliponis, $20, Mrs. A. Smith $15.

Po 10 dolerių:

Petras Sargelis, J., Vincas D. Redding, Advokatas A. C. Stoknas, Mrs. Bush, Stasys Saldas, Juozas Schell, Dr. Mrs. Kindar, Jonas Svidarckas, Kazys Rupsis, Mikas Strikolis.

Po 5 dol.:

Bronius Stankevičius, Šimas Ambrasas, Juozas Sinčius, Dom. Račkauskas, Kazys Dansevičius, Jurgis Gaska, Leitenantė Sargelytė, Stasys Minikauskas, Jonas Daučiūnas, Antanas Pakėnas, Vaclovas Aleksandravičius, J. Meiliūnas, Alfonsas Mikolaitis, Vincas Baziliauskas, Jonas Bablinskas, Vincas Kazilas, Salomė Dirsie, Mrs. Nellie Slusaiz, Antanas Zoštautas, Jonas Samauskas, Petras Bolinas, Jonas Mazilauskas, Juozas Kukauskas, Zigmas Nikstėnas, Adomas Varnas, Jonas A. Mikėnas, P. and J. Super Station, Tomas Verseckas.

Po 2 dol.:

Rokas Juozapaitis, Kazys Valkionis, Juozas Jurkūnas, Kastas Rabačauskas, Zigmas Butkus, Zigmas Jasonis, Bronius Belžekas, Mrs. Marozienė, Stasys Jazdauskas, Antanas Gavrilčikas, Petras Juškevičius, Tadas Švoba, Motiejus Kazlauskas, Vladas Rusilas.

Po 1 dol.:

Motiejus Degutis, Alekas Makačynas, Adomas Didžiulis, Veronika Račinskienė, Pranas Guobis, Motiejus Kačkas, Antanas Kazlauskas, Filomina Kazilienė, Motiejus Magila, Karolis Kamarauskas, Stasys Stungis, Antanas Raila, Jurgis Urbelis, Kazys Valikonis, Juozas Mačiulis, Pranas Kazlauskas, Stasys Kenbelis, Juozas Unčiurys, Augustas Liberis, Antanas Kupčiunas, Zigmas Kručas, Stasys Saltonas, Ona Kedikienė, Ona Bilienė.

Draugijų, klubų ir organizacijų aukos:

Amerikos Lietuvių Klubas $75, Šv. Kazimiero Draugija $30, Kareivių Motinų Draugija $25, Amsterdamo Lietuvių Komitetas $25, Šv. Kazimiero Choras $25, Šv. Onos Draugija $20, Marijos Dukterų Draugija $16.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. L 1147 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 158 Wyckoff Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

RUDOLPH BECK & J. J. CLARSON
158 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 307 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 263 New Lots Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

SAM BRODERSON
(B. & B. Delicatessen & Rest.)
263 New Lots Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. DW 105 has been issued to the undersigned to manufacture wine under the Alcoholic Beverage Control Law at 1080 Fulton St., Borough of Brooklyn, County of Kings.

MORRIS SLEPIAN
d-b-a Metro Wine Co.

NOTICE is hereby given that License No. GB 7149 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 220 Roebling Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

JOSEFA REY
220 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1745 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 330 Halsey Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

EDWARD GEORGE LEADER
330 Halsey St., Brooklyn, N. Y. R

NOTICE is hereby given that License No. GB 7739 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1102 Blake Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

EMANUELE CAFISO &
ROSARIA BOSCARINO
Adm. of Estate Sal. Boscarino
1102 Blake Ave., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIAI BIZNIERAI BALTIMORĖJE

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis, sav.
1509 W. BALTIMORE ST.,
Baltimore, Md.
Tel. Gil. 7281

BROOKS TAVERN
504 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 9606

WALTER CAFE
Walter Medzveckas, sav.
1124 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.
Tel. Calvert 2284

JUOZAS KAŠINSKAS
Laidotuvių Direktorius
602 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų.
Patarnavimas dieną ir naktį.

JONAS GRIČENA
LIETUVIŠKA UŽEIGA
661 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Waisengoff, sav.
Šokiai kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 v. v. iki 2 val. ryto
Svečiai, atvykę iš kitų miestų, kviečiami užeiti į šią puikiausią lietuvišką užeigą
1417 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE. MD.

Boston Realty Trust
INSURANCE SERVICE
veda
adv. Joseph B. Gailius
317 E St. (Broadway kamp.,
South Boston, Mass.
Tel.: SOU 2732

SILVER CAFE, Inc.
S. ZAVADSKAS, sav.
Visų South Bostono lietuvių kelio galas
324 W. BROADWAY,
So. Boston, Mass.

BORIS BEVERAGE CO
220 E St., So. Boston, Mass
Pristatomas tonikas, vynas ir alus baliams, vestuvėms į namus ir sales.
Savininkai:
JUOZAS ARLAUSKAS
ir
JUOZAS SKENDALIS

CENTRAL CAFE
P. JANUKONIS, sav.
21-23 BROADWAY,
METHUEN, MASS.
Tel.: 9841

LAISVOJI LIETUVA
Patriotinis Pietų Amerikos lietuvių žurnalas. Metinė prenumerata tik 1 doleris.
LAISVOJI LIETUVA
Calle Rio de Janeiro 4001,
Villa del Cerro. Montevideo.
Rep. O. del Uruguay.

PAUL'S RESTAURANT

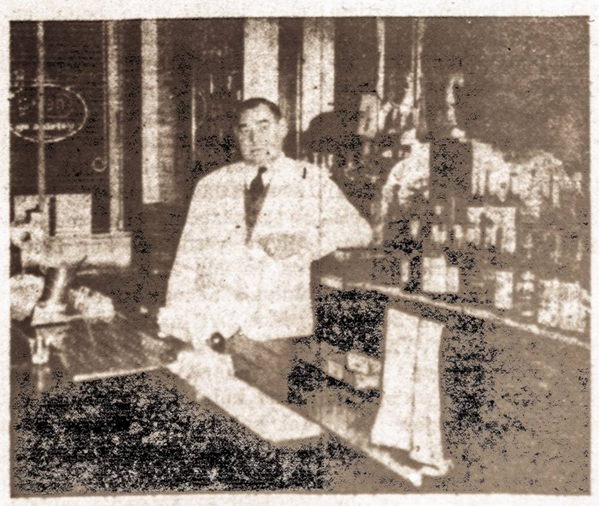

PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper
Established 1886 by J. J. Paukštis

PUBLISHED EVERY FRIDAY
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-0862

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse ------ $3.00
Kitur kraštuose ---------- $3.50

Advetising rates on application

Kalbos apie karą

Lengva kalbėti apie karą tiems, kurie jame nedalyvavo ir jo žiaurumų nėra matę. Bet tie, kuriems nuolatos teko žiūrėti mirčiai į akis, tie, kuriems išsus metus teko išgyventi nuolatinėje baimėje, apie karą nenori nė girdėti.

Nežiūrint to, žmonės kalba, kad kitas, gal būt šimteriopai baisesnis, karas esąs neišvengiamas.

Ką visa tai reiškia?

Iš seno yra žinoma, kad tuo atveju, kai diplomatai nepajėgia susikalbėti, tai jiems į pagalbą ateina ginklai.

Šiandien jau visiems aišku, kad ta demokratijų sąjunga su totalitarine Rusijos diktatūra buvo laikinas, karo meto sąlygų ir aplinkybių pagimdytas, reiškinys.

Buvo keista, kad Vakarų demokratijos, kovodamos vieną diktatūrą, tuo pačiu kartu kitą, tokią pat žiaurią, diktatūrą glostė. Šiandien, karui pasibaigus, dar labiau aišku, kad tai buvo niekas kita, kaip bandymas suderinti ugnį su vandeniu.

Nenuostabu, kad dabar, kai sovietai nesiliauja tęsę imperialistinę politiką, žmonės, net atsakomingi valstybių pareigūnai, kalba apie naują karą. Aišku: Hitlerio verguvė buvo panaikinta ne tam, kad jos vietoje būtų palikta Stalino baudžiava.

Bet ar kalbamas karas tikrai įvyks ,niekas nieko tikra nežino. Viena yra aišku: jeigu Stalinas ir toliau praktikuos Hitlerio metodus, tai demokratijos jam nenusileis.

LIETUVIŠKOS VIENYBĖS BEIEŠKANT

Rašo A. DAUJĖNAS
Vienybės bendradarbis Europoje

KAM REIKIAMA

Jeigu ta visa galinga ir idealistinė akcija, kurią dabar veda Amerikoje įvairios lietuviškos srovės, yra skiriama Lietuvai, tai daugelis kitų antrinių ir smulkesnių aplinkybių, rodos, turėtų savaime atkristi. Juk negi veikiama tam, kad nėra ko kito veikti. Negi tam, kad gėrėtis mėgauti ir didžiuotis "veikėjo" titulu? Kad dažniau matyti savo pavardę laikraštyje? (Koks skirtumas! Mes Lietuvos ir Europos lietuviai, esame dabar suinteresuoti, o daug kur net priversti slėpti savo pavardę, nes raudonasis slibinas iš visur tykoja... Arba baramasi ir diskusuojama, stačiai ginčų ieškoma, stačiai vaikščiojama palaidais apivarais laukiant, ar kas netyčiomis neužmins ir tada bus proga viešai pasikolioti, savo "reiškmę" pademonstruoti, savo mandrumą ir "kas aš" parodyti? Nejaugi?!

Bevartydami jūsų laikraščius, turiu stipraus įspūdžio, kad daug kur ištikrųjų taip būtų. Bet dėl to nematau reikalo keiktis. Jei tokiems patriotizmo simulentams šiandien pavyktų ką suklaidinti, nesikoliokime: jei ne dabartis, tai ateitis visuomet atskirs pelus nuo grūdų ir kiekvienam teisingai atseikės — grynam auksui auksu, o simulentui pasišaipymu ir užmarštimi... Ir jei kas lietuvybės reikalams aukoja 10 dolerių ne tiek iš širdies, kiek iš noro matyti laikraštyje padėką ir pasirodyti, koks jis didelis rėmėjas, — bravo! skatinkite tokias žmogaus būdo tuštybes juk jos vistiek naudingos.

DIRBKIME LIETUVAI

Dirbkime Lietuvai ir tik Lietuvai, dirbame iš noro, reikalo ir idealizmo, — ar dirbame tik savo naudai, savo organizacijų ir draugijų garbei, savo partijos interesams? Į šį klausimą turime visiškai neveidmainingai kiekvienas sau atsakyti. Jei būtų antras atvejis, tai nereikėtų pykti, jei kas prikištų jog tik savo "kromeliui" tedirbame. Ir nemanykite, kad tai galima gražiais ar skambiais žodžiais visuomet užmaskuoti. Čia užtenka mažo visuomeninio patyrimo, ir tuojau matyti, keno yla išlenda iš maišo.

Yra įspūdžio, kad tas idealizmas Lietuvai ir tik Lietuvai dar ne visur ir ne visada yra besąlyginis. Ko verti visi tie dažnai prasikišą ar bent tarp laikraščių eilučių įskaitomi narių skaičiaus, organizacijų turtingumo ar jų politiškai — ideališkai visuomeninio "svorio" argumentai?

Amerikos lietuvių gyvenimo sąlygomis ir žiūrint tik Amerikos lietuvių reikalų jie gali būti ir, be abejo, yra visiškai rimti ir prasmingi. Bet ar jie yra pirmaeiliai, jeigu akcija nukreipta tik Lietuvai, dar daugiau ir aštriau, — nukreipta tik kovai už Lietuvos išvadavimą iš biauriausio okupanto nasrų, tai Lietuvai, kuri yra visų mūsų bendra tėvynė? Didelis ar mažas, turtingas ar biednas, gausi ar bevaikė šeimyna, didelis profesorius ar smulkutis žemės graužikas, nusipelnęs veikėjas ar nežinomas ir be jokių nuopelnų žmogutis, — visiems jiems vienodai miela ta pati mūsų tėvynė. Tad kuriant vieningą akciją, būtų visiškai netikslinga, o kartais net žalinga išeiti su šitokiais argumentais. Nejaugi Lietuvos laisvės atvadavimas yra keno nors privilegija, vienas daugiau, o kitas mažiau yra "nusipelnęs" varyti šią kovą. Ar ne visų lygus ir tas pats noras, lygi ir vienoda—teisė? Netgi — lygi ir vienoda PAREIGA!?

NE SKAIČIUJE PRASMĖ

Jeigu kokia nors lietuvių išeivių sąjunga ar draugija, federacija ar susivienijimas turi daugiau narių ar daugiau išdė turto už kitą kokį idėjinį ar politinį samburį, ar tai reiškia, kad jau reikia pagal narių ir dolerių skaičių dalintis vadovavimo vietas? Kai reikalas eina apie Lietuvą, apie jos nepriklausomybę ir laisvę, tai laisvės ir nepriklausomybės nei frakcijomis, nei skaičiais, nei gabalais išdalinti negalima! Laisvė nedaloma ir visiems lygi, ta pati, vienoda.

Jeigu kokia išeivių idėjinė srovė atsitiktinai pajėgia suburti daugiau šalininkų, tai ar tas gali būti neabejotinu įrodymu, jog ir visa Lietuvos visuomenė yra tokia ir tik tokiu proporcingu nuošimčiu tegali dėtis prie išvadavimo darbo? Ne tik Amerikoje, bet ir Europoje, ir Lietuvoje? Nespekuliuokime ir ateitimi. Jeigu esame nuoširdūs demokratai, palikime pačiai lietuvių tautai, kai ji laisva vėl susirinks į krūvą, pasisakyti, kaip ji mano, kam ji daugiausia "simpatizuoja" ir kokiomis proporcijomis bei kokią politinę ideologinę grupę ji nori matyti savo vadovybės priešakyje.

BESALYGINIS PASIAUKOJIMAS

Šiandien gi elkimės pagal šv. Raštą, arba, kaip kiti pasakytų, pagal sveiką protą, pagal visuotinį doros dėsnį: dirbkime visi ir iš visų jėgų, kas daugiau turi — tas daugiau duoda, kas daugiau gali — iš to daugiau ir reikalaujama. Taigi, kiekvienos grupės pareiga draugėje dirbti pagal visas savo išgales. Tik tada bus vienybė ir darbas daugiau: — bus tikras įrodymas visų mūsų lygaus nuoširdumo, tikrojo idealizmo ir besąlyginio pasiaukojimo už lietuvių tautos laisvę.

Gi jei to trūktų, tai ir liks tik "veikimas," "veikėjų" politikavimas, rietenos, veidmainystė, ieškojimas ir neradimas kvailesnio už save... Žodžiu, —maloniausi dalykai priešakusiems Lietuvos laisvės priešams... O gal kas ir tikrai nori nusipelnyti Stalino ordiną, kurį čia mielai bus kasdien pasiryžęs įteikti koks nors Bimba... Nepamirškime, kad jiems mūsų vienybė ar nevienybė, ankščiau ar vėliau — tikras gyvybinis klausimas. Mūsų vienybė, visų raudonojo, imperializmo pavergtų tautų vienybė, visų civilizuotųjų pasaulio tautų vienybė...

Gyvename momentą ir gal dar gyvensime laikotarpį, kada ne plepėjimais ir balvavimais spręsis pavergtų tautų išvadavimas, bet — akcija ir kova. Tad pirmoje eilėje dabar svarbu ne tiek "svoris," padrikas skaičius ar savo partijai šviesios ateities išsapnuotas "numatymas," bet — aktyvumas, aktyvumas ir išmanymas. Darbu, veiklumu, prityrimu ir išmintimi — šiais ginklais dabar tegalime savo kovoje kliautis. Aplinkybės diktuos kitų ginklų pasirinkimą. Kiekvienas turime ir dar turėsime progos savo ruožtu ir savo išgalėmis prisidėti.

"TRIJŲ DIDŽIŲJŲ" POLITIKOS ĮSPŪDIS

Kai viena ar kita politinė ar idėjinė grupė, ar kuri grupių koalicija (tačiau neapimti visų pagrindinių lietuviškųjų grupių) šiandien žodžiais ar savo praktiniu elgesiu pradeda verstis "svorio," skaičiaus, turto ar panašiais argumentais, tai neišvengiamai ir mums čia, Europoje, kyla jau kai kurių jūsų laikraščių "The Big Three" politikos įspūdis...

Tai yra labai rimtas ir susimąstytinas dalykas. Jo pasekmes matome gyvenime. Mes, lietuviai, kaip ir tulos kitos tautos, jaučiame skaudžiai ant savo kailio. Skaičius, gaila, turtas, svoris, — yra pagrindinis ir "moralinis pateisinimas" tos "trijų didžiųjų" politikos, kurios vyriausiu pranašu ir reikalautoju (niekam nebe paslaptis) yra diktatoriškoji Rusija. Maža tera protingų ir įžvalgių žmonių, kurie dabar praktikuojamuose "Big Three" politikos metoduose išmanytų naudą taikai ar teisėtumo triumfą pasaulio tautoms.

Čia jau būtų atskira tema. Bet ši jėgos politika gimdo tiek naujų žaizdų, tiek brutalaus neteisėtumo, tiek naujų židinių konfliktams, tiek dar neregėto paniekinimo žmogaus ir piliečio teisių, jog pasaulio sąžinė jau dabar ima nerimauti ir ateityje ji tikrai pradės maištuoti. Ir krikščioniškosios civilizacijos pasaulis nesutiks taip staigiai atžengti į džiunglių "civilizaciją!" Net jei to būtinai du ar vienas "didysis" reikalautų...

(Bus daugiau)

Kodėl nebausti visų karo kriminalistų?

Propaganda varoma apie karo kriminalistų baudimą. Žmonės, išsižioja, laukia žinių. Tačiau iki šiol buvo nubausti tik keli karo kriminalistai iš mažųjų tarpo. Gi didieji karo kriminalistai dar nepaliesti.

1928 m. buvo pasirašytas žinomas Briand-Kellog paktas, smerkiąs karo kurstytojus.

Šis paktas buvo pasirašytas 67 valstybių kurios pritarė karo smerkimui. Tarp tų valstybių buvo ir Stalino Rusija, pasirašiusi tą taikos paktą.

Tačiau Rusija, ta "darbininkų tėvynė," su "neklaidingu" Stalinu priešaky, pirmutinė, sulaužė Briand-Kellog paktą, užpuldama Suomiją. Ir dėl šio pakto sulaužymo, Rusija buvo išguita iš Tautų Sąjungos.

Mussolini, pasekdamas savo draugą Staliną, pradėjo karą prieš Etiopiją, Albaniją, Graikiją ir Prancūziją.

Juk tai buvo Stalinas, padaręs bendrą frontą su Hitleriu karui pradėti. Stalinas su Hitleriu užpuolė ir pasidalino Lenkiją. Stalinas užpuolė Lietuvą, Latviją ir Estiją, jas pavergė, sunaikino jų nepriklausomybę.

Stalinas nemažiau iššudė lietuvių, lenkų, latvių ir estų, negu jo bendrakeleivis Hitleris.

Jeigu valstybių vyrai būtų teisingi, jie pasodintų karo kriminalistų suole ir bolševikus, taip pat naikinančius nekaltus žmones, kaip ir naciai bei fašistai.. Bet politikieriai nesodins Staliną į kriminalistų suolą. Betgi, einant lietuvių patarlės, "Varnas varnui akies nekerta"?

T. J. Kučinskas

VAKAR, ŠIANDIEN IR RYTOJ

V. TYSLIAVIENĖ

TUŠČIOS PASTANGOS

Misijos pastangos, veikti kartu su Taryba Washingtone, nuėjo niekais.

Šiomis dienomis gautas neigiamas ALT "trijų didžiųjų" (Šimučio, Grigaičio ir Vaidylos) "oficialus" atsakymas.

ALT laiške, tarp kita ko, sakoma:

"Vienas tiktai dalykas paaiškėjo, tai tas, kad A. L. Misija sugalvojo važiuoti į Washingtoną, užbėgimui už akių Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamam Visuotinam Kongresui, ir dabar stengiasi įtikinti publiką, kad Misijos "žygis," tai vienintelis išganymas Lietuvai ir tūkstančiams jos tremtinių, išblaškytų svetimuose kraštuose..."

Tai, žinoma, nesąmonė, kad Misijos žygis Washingtone sugalvotas tik tam, kad "užbėgti už akių" Amerikos Lietuvių Tarybai.

Jeigu Taryba savo kongresą būsų šaukusi Washingtone, tai prie jos šimtu nuošimčiu būtų prisidėjusi ir Misija. Ir Vienybė, neabejodama, kad Tarybos šaukiamas seimas bus visuotinis (ir Washingtone), viena iš pirmųjų tai pasveikino.

Bet, deja, neįvyko taip kaip buvo tikėtasi, ir dabar bereikalingai iš ALT pusės ieškoma priekabių.

Misija nutarė imtis iniciatyvos tik po to, kai delegacija pasikalbėjo su Valstybės Departamento pasekretorium p. Acheson ir pasitarė su Kongreso nariais.

SKIRTUMAS TARP ALM IR ALT

Tarp Misijos ir Tarybos vadų yra tokie dideli taktikos ir nuomonių skirtumai, kad, atrodo, vien dėl to neįmanoma jokie bendri žygiai.

Misija, pavyzdžiui, tiki tiesiogine akcija valdžios sferose, tuo tarpu Taryba pasirinko daug lengvesnį kelią—rezoliucijų siuntinėjimą...

Nekitaip jie mano veikti ir dabar, nes savo laiške jie sako:

"Yra juokingas argumentas, kad nutarimai ir rezoliucijos, priimti Chicagoje, turės mažiau svarbos, negu, kad jie būtų priimti kuriame nors kitame mieste!"

Iš to galima suprasti, kad Taryba savo kongrese Chicagoje nieko daugiau nemano daryti, kaip tik rezoliucijas priimti. Tai visa jų programa, ir tam tikslui jie kviečia organizacijų atstovus keliauti į Chicagą!

ALT vadai, rodos, iki šiol jau turėjo įsitikinti, kad rezoliucijoms ne tik negalima nieko laimėti, bet jos, dažniausiai, net neperskaitytos, patenka į gurbą. Tą faktą neseniai patvirtino ir kai kurie didieji dienraščiai.

ALT vadai, tiesa, pripažįsta, "kad į Washingtoną geras dalykas pasiųsti DELEGACIJĄ". Reiškia — ALT "tris didžiuosius," o jūs, eiliniai piliečiai, tik kuo daugiausia pinigų — mūsų kelionėms apmokėti...

YRA TIK VIENAS KELIAS

Misijos vadų įsitikinimu, Lietuvos vadavimo darbe yra tik vienas kelias, tai tiesioginis bendradarbiavimas su Kongresu ir vyriausybės nariais. Tai, nepalyginti, sunkesnis kelias, ypač dabar, kai daugelis mūsų valdžios žmonių atvirai reiškia savo pritarimą sovietų reikalavimams.

Į Washingtoną dėl to Misija ragina važiuoti ne "parinktas" delegacijas, bet visus lietuvių kilmės piliečius. Jų teisė ginti Lietuvos reikalus juk nė kiek nemažesnė negu "delegatų". Kovodami už Lietuvos nepriklausomybę, tuo pačiu kartu mes kovojame ir už Amerikos idealus.

Praeitą pavasarį įvykusi Misija, kaip kiekvienas ten dalyvavęs gerai žino, davė daugiau naudos, negu buvo tikėtasi. Daugelis Kongreso narių, pritardami Misijos tikslams, tapo Misijos garbės nariais ir sponsoriais. Kai kurie net savo iniciatyva stengėsi lietuviams padėti. Senatorius Clyde M. Reed iš Kansas, kur lietuvių beveik nėra, pavyzdžiui, VALSTYBĖS DEPARTAMENTUI pasiuntė tokio turinio laišką:

"On March 23, I attended a dinner given by the American Lithuanian Mission. At that time I had the pleasure of meeting many of the members of that Mission, and was privileged to hear an address by Anthony A. Olis, Co-Chairman of The American Lithuanian Mission.

I was greatly impressed with the subject matter of Mr. Olis' address and the sincerity with which he spoke. In recent years, I have become increasingly interested in the problems of small nations. Many of them have a wonderful history, contributing much to civilization. In the years ahead if given the opportunity, I believe they may repeat the fine accomplishments they have made, but that they must have complete independence from dominance by large aggressive countries. Certainly, if we are to have the permanet peace we so earnestly desire, we must prevent aggression against small nations.

I hope the United States and our State Department will cooperate to the fullest in bringing about the independence of countries like Lithuania, who desire their independence. I further wish to state that I support and endorse the program of the American Lithuanian Mission as set out in Mr. Olis' speech of March 23."

Taip (ir panašiai) apie Misiją atsiliepė Kongreso nariai, dalyvavę Misijos vakarienėje, kurioje, kaip Tarybos sekretorius Grigaitis tyčiojosi, jie susirinko "uždyką pavalgyti..."

Išvuokdamas Kongreso narius, padedančius lietuviams, Grigaitis tuo pačiu kartu paneigia vyriausią mūsų krašto įstaigą — JAV Kongresą.

Nenuostabu, kad Washingtone neatsirado viešbučio, kuris būtų suteikęs patalpas Tarybos kongresui...

NERIMTAS PAULAUSKO PRIEKAIŠTAS

Vienybės 39 n. įdėtas K. J. Paulausko raštas, Visuomenės pinigų eikvojimas, nesudaro rimto pagrindo prieš ALT ir LVS.

Kad atsirado dvi organizacijos, kurios pasiėmė vesti kovą už Lietuvos laisvinimą, nėra nuostabu, nes ir pereito karo metu veikė Am. Liet. Katalikų Taryba ir Am. Liet. Tautinė Taryba. Tik tada dvi srovės, stovinčios už Lietuvos nepriklausomybę ir susidedančios iš žmonių, artimų minčių, galėjo lengvai sudaryti vykdomąjį komitetą, kuris kalbėjo visų Amerikos lietuvių vardu. Šiame kare jau ir trečioji srovė, socialistai, pasisakė už laisvą Lietuvą, bet šios srovės partiniai nusistatę vadai kartu pareiškė neapykantos tautinei srovei. Kadangi patriotinei visuomenei ne savitarpinis karas rūpi, o kova už žūstančią TAUTĄ ir TĖVYNĘ tai kitaip veikti nerasta būdų, kaip tik dirbti savo atskiroje organizacijoje. Tokiose sąlygose, manau, ir ALT ir LVS nudirbo daug.

Kritikuoti, kad pinigai buvo leidžiami važinėjimams arba "švaistomi", yra tik pagiežos reiškimas. Lengva tai kritikuoti tokiam žmogui, kuris tų visų sunkių karo metu kelionių neragavo, darbo dienų neprarado ir kuriam nerūpėjo gana sunkias užduotis atlikti kovoje su aukštais valdininkais, politikieriais ir laikraštininkais, bei prirengti suvažiavimus audiencijas, kalbas, memorandumus ir pakliūti ten, iš kur esame visų stumiami. Žinoma, lėšų tam reikėjo ir mūsų visuomenė, kuri pinigų tam davė, gerai žinojo kam jų reikia.

Jeigu Amerikos lietuviai jau bus išpirkę apie 100 milijonų dolerių karo bonų, aukavę apie 100 tūkstančių Am. Raudonajam Kryžiui, tai kodėl gi negalėjo per tuos penkeris metus sudėti tą 60 tūkstančių dolerių kovai už Lietuvos laisvę? Juk Lietuvos žemė, Lietuvos turtai ne tūkstančių, bet milijonų dolerių verti. O kur Lietuvos žmonių laisvė? Jos nė pinigais nenupirksime.

Mes LVS nariai, esame pasiryžę ir toliau remti Lietuvos vadavimo darbą, nelaukiant kol mūsų sroviniai vadai pakeis savo mintis. Nėra tam laiko. Jei visi sutiks kartu dirbti, pasveikinsime. Jeigu kitų organizacijų atstovai atsisakys kur kartu vykti, ar bendrai atstovauti, tegu LVS ar AL Misijos atstovai vyksta kelti mūsų balsą. Tautos gyvybė mums rūpi pirma.

J. Kripas

MUMS RAŠO

PAGALBOS REIKALU

Kartu su tūkstančiais pabėgėlių nuo raudonojo pabaisos yra ir mūsų įvairūs žymesnieji menininkai, kuriems tos moralinės ir materialinės vargo kančios yra daug skaudesnės, negu eiliniui piliečiui. Menininkai iš prigimties turi jautresnę sielą, ir gilesnį pajautimą. Jie yra išgyvenę be galo skaudų momentą mūsų senos Tėvynės sukrėtime. Ypač mūsų poetai ir rašytojai, kurie savo pečiais patyrė ir savo gyvu krauju parašė žiauriausias rudųjų kryžiokų ir raudonųjų gaujų okupacijos dokumentus. Tie svarbūs dokumentai apie Lietuvos okupacijas yra mums brangesni už visokį turtą pasauly. Todėl, be atidėliojimo, mes tuos jų gyvo kraujo užrašus turime tuojau atspausdinti ir patiekti kultūriškam pasauliui. Sudarykime fondą tiems užrašams atspausdinti ir siųskime atlyginimą mūsų rašytojams ir kitiems menininkams. Pradžiai šiam fondui skiriu $25. Be to, noriu privatiškai pagelbėt moraliai ir materialiai mano geriems kolegoms, su kuriais Palangos progimnazijoj mokytojavau ir Italijoj artimai draugavai. Jeigu jie yra gyvi ir turės progos šį mano pareiškimą skaityti, tegul atsiunčia man savo adresą: Mr. F. Rimkus, 1501 Alameda Ave., Alameda, Calif. U.S.A. O aš jiems tuč tuojau pasiųsiu pinigines perlaidas.

Per šimtmečius kryžiočiai teriojo mūsų kraštą, brolius ir seseris, pagaliau tie žiaurieji mūsų priešai suklupo. Rusijos carai taipgi žiauriausiais būdais galabino mūsų žmones, į Sibirą siuntė ir kankino. Bet lietuviai nepabūgs ir tie visi Rusijos carai nuėjo. To paties susilauks ir dabartiniai žiaurieji Rusijos raudonieji, kaip ir jų pirmtakūnai, žiaurieji carai.

F. Rimkus.

Vokietijoje draudžiama skaityti Mein Kampf

Adolfo Hitlerio parašyta "nacizmo biblija," Mein Kampf," Vokietijoje oficialiai įtraukta į juodą sąrašą. Specialus vokiečių komitetas praneša, kad Vokietijoje draudžiama skaityti ir kitos nacių vadų parašytos knygos.

— Britų kariams draudžiama tuoktis su vokietaitėmis.

KNUT HAMSUNAS TEISME

Didžiojo norvegų rašytojo gyvenimas

Iš Norvegijos pranešama, kad Knut Hamsun kaltinamas kaipo nacių bendradarbis. Kadangi didžiajam norvegų rašytojui dabar yra virš 80 metų, todėl mirties bausmė jam nebūsianti taikoma.

Kodėl tas genijalus rašytojas, kurio raštai yra išversti į viso pasaulio kalbas, tarp jų ir — lietuvių, bendradarbiavo naciams? Tai klausimas, kuris gal būt paaiškės iš teismo bylos. O tuo tarpu įdomu susipažinti su rašytoju, kuris savo gyvenime yra matęs "šalto ir karšto" — buvęs valkata, badavęs, pagaliau praturtėjęs ir dabar, savo gyvenimo pavakarėje, vėl visko netekęs.

Iki keturiolikos metų amžiaus Knutas Pedersenas (tikroji Hamsuno pavardė) gyveno šiaurės Norvegijoje Gudbransdaleno slėnyje. Jo tėvas buvo neturtingas siuvėjas ir todėl sūnus Knutas dar visiškai mažai metų teturėdamas, turėjo rūpintis kasdienine duona. Iš pradžių jis tarnavo krautuvėje ir norėjo išmokti prekybininko amato. Bet jau būdamas septyniolikos metų, krautuvę metė ir pradėjo mokytis pas kurpių. Nuo čia prasideda visa eilė pasikeitimų. Jis mėgina dirbti juodą darbą, bu vo pradžios mokyklos mokytojas, valsčiaus virsaičio p siuntinys, akmenų skaldy jas, medžių kirtėjas.

Aštuoniolikos metų jis pradeda rašyti. Po pirmaisia raštais pasirašinėja Knut Pedersen Hamsun. Jis keliau į Kopenhagą, siūlo savo raštus leidėjams, bet tie jo pasiūlymų nepriima ir kūrybos nepripažįsta. Lygiai taip pat jam nesiseka ir Oslo, Norvegijos sostinėje. Ištisus du metus jis dirbo kaip kelio tvarkymo darbininkas, vaikščioja apiplyšęs, kiaurais batais. Bet šeštadienio vakarus praleidžia linksmai, šokdamas visą naktį su mergelėmis ir gerdamas. Dvidešimt trijų metų jis važiuoja į Ameriką. Atsirado sena kaimietė, kuri vykdama tenai pasiėmė jį su savim ir apmokėjo kelionės išlaidas. Amerikoje Hamsunas manė dirbti laikraščiuose. Bet vietoje laikraščių jam teko dirbti farmose ir kurį laiką sankrovos pardavėju Wisconsino valstybėje. Čia jis susipažįsta su norvegų pastoriu Jansonu ir, apsirgęs plaučių liga, gauna iš jo pinigų grįžti į tėviškę. Jis mano tenjam pasiseksią. Bet veltui svajota. Norvegijoje ir vėl Hamsunas turi rūpintis kasdienine duona ir net badauti. Tą savo gyvenimo laiko tarpą jis yra aprašęs pagarsėjusiame kūrinyje "Badas". Tanavęs kurį laiką žvėryne, kujis prižiūrėjo dvi bezdžiones lokį, du jaunus vilkus ir barsuką, nutaria dar kartą išmėginti savo laimę ir keliauj atgal į Ameriką. Čia jis sustoa Chicagoje, kur žiem tarnauja tramvajaus varovo vasarą išvažiuoja į Dako pageltusių prerių vidury "Nepralekia nė vienas pautis, be vėjo siūbuojamų kvičių nesimato nieko gyvo i vienintelis garsas, kurį megirdime yra daugelio milijonų sarančių šlamėjimas" Tramvajaus varovo uniformpakeitė farmos sargo vieta Dabar jis vaikšto įsibrūkęs į kišenę revolverį, dienomis kaitinasi saulėje, naktimis šalą, dažnai nuo lietaus permirksta. Turėdamas pinigų, geria ir kortuoja. Pagaliau meta farmą ir važiuoja į Kalifornijos vynuogynus. Bet ir čia gyvena vargingai. Metęs lauko darbus, griebiasi kirpėjo amato ir svajoja vėl grįžti į Norvegiją. Pagaliau susipažįsta su profesoriu Freudeiksu ir gavęs iš kelionei pinigų, atvyksta į Kopenhagą.

1888 metais vieną vasaros dieną pas Edvardą Bandesą, garsiojo rašytojo brolį, "Politike" redaktorių, ateina apipuvęs, išvargęs žmogus ir paduoda rankrastį. Tai buvo "Bado" pirmoji dalis. Brandesas, pazvelgęs į rankraštį, kuris laikraščio feljetonui atrodė per didelis, jau norėjo jį grąžinti nepažįstamajam. Bet sutikęs jo alkaną žvilgį, pasakė perskaitysiąs. Parėjęs namo ir papietavęs, redaktorius rankrastį perskaitė. Tai buvo alkano ašytojo kūrinys, labai talentingai, net genialiai parašytas. Buvo kažkas panašaus į Destojevskio kūrybą. E. Brandesas perdavė rankraštį vienam žurnalui, o 1890 metais jis buvo išleistas atskira knyga. Dabar Hamsunas pragarsejo. Jo raštus pradėjo versti į kitas kalbas. Knuto Hamsuno vardas padarė žinomas visam kultūringajam pasauliui. Leidėjai, jo raštus išleidę, uždirbdavo didelius pinigus, taip gausiai Hamsuno raštai buvo skaitomi.

Nuo 1892 metų prasideda visa eilė jo raštų. Jis du karu aplanko Paryžių ir gavęs stipendiją apkeliauja Rusiją, Kaukazą ir Turkiją. Nerimsas keliautojas, jis iki pat 50 metų amžiaus nesuranda sau vietos gyvenimui vietos ir veičia ją lygiai taip pat, kaip anas. Jis rašo romanus, tragedijas, dramas, misterijas, juokus eilėraščius, net satyras. Jo medžiaga, visas gyvenimo įvairumas ir nepasiekiamos žmogaus sielos gelmės. Pergyvenimai sielos judesiai, štai kas duoda jo kūrybai turinį ir štai kodėl savo kūriniams herojus jis randa nevien didmiesčiuose, bet lygiai ir įvairiuose tolimuose užkampiuose, paprastose lūšnose.

Kartą jis vienam rusui pareiškė: Visi mano, jog verti domėjimosi daiktai atsiranda vien dideliuose centruose. Tai netiesa. Apgaulė, melas, meilė, mirtis, persiskyrimas, jie yra taip pat ir mažuose lizduose. Gyvenimo centre stovi žmogus, tiktai žmogus. Visuomenė man neįdomi, aš noriu tiesos ir aš ieškau jos kiekviename atskirame individe." Ta kūrybiškoji tiesa susijusi pas jį su gamta, gėrėlėmis ir žvaigždėmis ir šviesi kaip vasaros naktys Norvegijoje.

Senatvėje rašytojas pradėjo domėtis ūkiu. Tokį didžiulį, pavyzdingą ūkį Hamsunas buvo įkūręs Hamarhoy salojе. Joje Hamsunas gyveno kaip "suverenas," nes Norvegijos valdžia iš jo net nereikalaudavo mokesčių. Bet, ai, Europoje pasirodo Hitris, ir didysis norvegų rašytojas pradeda garbinti nacionalsocializmą. Naciams okuavus Norvegiją, Hamsunas, ip ir Quislingas, nueina idradarbiauti naciams. Retate, Norvegijos valdžia fiskavo jo salą ir visą turkurio rašytojas nemaža ė o. Pagaliau ir jam paėm teko atsisėsti kaltinamųjų suole.

Nežiūrint to, pasaulinėje teratūros istorije Knutas Hamsunas bus laikomas vienu iš didžiausių mūsų laikų ašytojų.

Indokinijos ir olandų salų gyventojuose šiuo metu eina didelis nepriklausomybės sąjudis.

Japonijos komunistai, amerikiečiams okupavus kraštą, vis dar laikomi kalėjimuose.

Išplėštos širdies žodžiai

(Ištremtiems į Sibirą)

Kur gi tu, kur gi tu, o širdie išplėšta,
Be namų, be šeimos?
Gal palūši tenai, nesvetingam krašte, —
Ar begrįši namo?

Laukdama motinėlė sulinko varguos, —
Ar sugrįši, sūnel?
O sugrįžk, tolimasis, močiutės paguost,
Nors vylingam sapne!

Ji narplioja rožančių jau tūkstantą kart,
Dėl tavęs nerami.
Tu sugrįžk ir jai mylimą žodį ištark:
— O mamyte, mamyt!...

— O mamyt, tu viena težinai, kaip kenčiu
Aš krašte svetimam!
Panešiok vėl mane prie širdies, o močiut,
Pasūpuok, mylima!

— Aš sugrįšiu visad pas tave vakare,
Su saldžiuoju miegu;
Mes užmiršim tada, kad baisesnis yra
Net už žvėrį žmogus...

— Nebešaldys širdies man Sibiro laukai
Žvėrimis staugdami...
Ant krūtinės karštos šaltas veidas užkais,
Tau niūniuojant: "Užmik"...

— Pražydės akyse vėl gimtoji šalis, —
Visas skausmas užgis;
Tu vėl būsi sveika, ir linksma, ir žvali,
O mamyte brangi!...

LEONAS KUODYS.

MAYNE REID

RAITELIS BE GALVOS

ROMANAS

Luizė tėvo paklausė ir, paliepusi Plutonui pastatyti mustangą atgal į arklidę, išėjo iš kambario. Diena prieš tai, ji, bejodama su Geraldu, buvo susitikusi komendantą, tad dabar kankino ją mintis, kad majoras gal būt, buvo pranešęs tėvui apie josios susitikimą su Morisu.

Luizei išėjus, Kasijus pastvėrė savo "kumelpalaikę" ir šuoliais nudundėjo paupių į Ingo tvirtovės pusę. Pusiaukelėj pasuko į akacijų krūmus ir sustojo ties vienais apgriuvusiais nameliais, kuriuose gyveno mustangų gaudytojas ir galvijų pirklys Miguelis Diazas, "Dykumų Vilku" pramintas.

"Vilką" ne visuomet būdavo galima rasti namie, bet šį kartą Kasijus gerai pataikė, nes Diazas niekur nebuvo išjojęs. Jis sėdėjo namie ir buvo visai girtas.

Širdingai pasisveikinęs Kasijus pradėjo:

— Aš atjojau pas tamstą su dideliu reikalu...

— Žinau, žinau, — nutraukė Diazas, — tamsta nori pakalbėti apie tą Irlandijos velnią. Prižadėjau padaryti, tai ir padarysiu. Tik, matyt, tamstai atrodo, kad nudoptį žmogus labai lengva ir nerizikinga. Už tai galiu pats galvos netekti. Vadinasi, reikia geros progos palaukti.

— Proga dabar kaip tik ir yra. Komančai rengiasi pulti baltuosius.

—Iš kur tamsta žinai?

— Turiu tikriausių žinių— iš paties tvirtovės komendanto.

— Tuo būdu Geraldui padarys galą komančai.

— Prižadi?

— Prižadu! Bet kaštuos nepenki šimtai pesetų, bet tūkstantis.

— Gerai, gausi tūkstantį.

— Geraldo skalpas būtinai teks komančams. Dėl to tamsta gali būti ramus. Jam tenuims nuo kaukolės tik odą su plaukais, supranti tamsta? Bet tūkstantis pesetų, tūkstantis!

— Tučtuojau užmokėsiu!

— Kokia laimė! — sušuko galvijų pirklys juokdamasis. — Tūkstantis pesetų už galvą priešo, kurį galėjau dovanai nudėti! Komančai rengiasi į karą! Jau treji metai, kaip nėsu dėvėjęs indijono drabužiais. Turiu juos susiieškotį ir apžiūrėti! Atsisveikink su pasauliu, narsusis Geraldai!

REIKALINGA ŠAUDYKLĖ

Pildydama tėvo valią, Luizė liovėsi jodinėti po dykumas, bet užtai stvėrėsi kito sporto — ji ėmė šaudyti iš lanko. Plantatorius džiaugte džiaugėsi, matydamas tokį dukters klusnumą. Dabar jai pakako sodno, iš vienos pusės aptverto aukšta mūro tvora, iš antros upė. Tėvas net pamanė, kad Luizė galėjo susitikti su Geraldu visai netyčia, gi gerai išauklėta panelė negi gali užsimerkusi praeiti pro žmogų, net du kartu ją iš mirties nagų ištraukusį. Pagaliau, jeigu Luizė Geraldą mylėtų, tai taip pigiai tėvo neklausytų.

Tuo tarpu gražioji kreolė ištisas dienas praleisdavo sodne, ant upės kranto, statulomis išdabintose alėjose ir pasigėrėdama šaudė iš lanko neva į paukščius.

Penkių dešimtų metų tėvas, matyt, pamiršo, kad ir jis kiados buvo jaunas, kad ir jam itados virė kraujas, nes kiaip būtų atspėjęs dirbtinio ukters ramumo paslaptį ir ūtų jautęs, jog jo duktė be m tikros priežasties nėra to ia žiauri nekaltų paukštelių ajkintoja. Labiau pasitikiniam paukšteliui skendant ties osios galva, Luizė prisegdavo prie strėlos kaži kokią popieriukę ir sviesdavo ją iš anko į kitą upės krantą, kur augo tankūs krūmai. Ir keisas dalykas! Strėlė nulėkdavo į kitą upės krantą ir atgal sugrįždavo ir kiekvieną kartą drauge su strėla atlėkdavo ir popieriuko skutelis. Tas reiškinys būtų atrodęs tikru stebuklu tam, kurs būtų jį pamatęs, bet nebūtų žinojęs apie dviejų jaunų žmonių — Luizės Pointdeksteraitės ir Moriso Geraldo — suokalbį.

MĖNESIENOJ

Buvo stebuklingai graži atogražų naktis. Ingo tvirtovėj laikrodis jau senjai buvo išmušęs dvyliką, kai kitoj upės pusėj, prieš Pointdeksterių vilą, pasirodė koks raitelis. Prijojęs krūmus jis nušoko nuo žirgo, paslėpė jį krūmuose ir priėjęs prie upės ėmė klausytis. Įsitikinęs, kad aplinkui visai ramu ir visa kietai miega, jis priėjo ties ta vieta, kur upės srovė judino valtį, paėmė į rankas kilpą, įsismagino ir sviedė. Kilpa apsisuko aplink valties nosį, ir josios pagalba valtis liko priraukta prie kranto. Dabar jaunikaitis, nieko nelaukdamas, šoko į valtį, perplaukė per upę, paslėpė ją pirmutinėj tikresnėj vietoj ir atsistojo po medžiu.

Jeigu kas būtų pamatęs tą besislapstantį po medžiu žmogų, būtų pamanęs, kad jis kėsinasi padaryti Pointdeksterių vilai kokią žalą. Tačiau šis žmogus, kuris tokio didelio pasiilgimo akimis žiūrėjo iš po tankaus medžio į vilą, buvo Morisas Geraldas. Tad vilai būgštauti nebuvo mažiausio reikalo.

Geraldui ilgai laukti Luizės zės neteko. Sutartą valandą, tik išgirdusi talaskuojant upės vandenį ir vos išgirstamą vartelių girgžtelėjimą, išbėgo iš namų ir pasuko akacijų alėja į tą medį, po kurio laukė Morisas.

Koks saldus ir mielas jiedviem buvo šis susitikimas! Deja, po valandėlės tą laimę sumažino liūdnoka žinia: Morisas pranešė, kad rytoj su aušra turįs joti į Alamą, kad patirtų ką beveikia Felimas.

(Bus daugiau)

IT'S YOUR PROBLEM, TOO!

FOR long, danger-filled months, he dreamed of this day. The day when he'd be out of the army and back on his own.

His dream came true. For many of his buddies who shared the same bright hope, there was a happy ending . . . a quick adjustment to civilian life . . . a waiting job . . . a chance to fit into just the right groove.

This G.I. — and there are thousands like him in our town — still finds the going pretty rough. That's why our Veteran's Service Center is doing such a landoffice business. Untangling veterans' problems . . . bringing a smile to faces like the one you see upstairs . . . making the boys feel that New Yorkers really care.

Good reason to support your War Fund in this great "payoff" campaign. One of 31 good reasons!

Give generously to

NEW YORK NATIONAL WAR FUND

ONE GIFT 31 AGENCIES

57 WILLIAM STREET • NEW YORK 15, N.Y. • BOWLING GREEN 9-7500

ŠĮ SKELBIMĄ APMOKĖJO ANTANAS POVILANSKAS, 158 GRAND STREET, BROOKLYN, NEW YORK.

1886 1946

Jubiliejinis Vienybės Koncertas

JAU LAIKAS RUOŠTIS ŠITAM ISTORINIAM ĮVYKIUI

Šešiasdešimts metų, kai Vienybė tarnauja savo skaitytojams, kai gina lietuvių tautos ir lietuvių amerikiečių reikalus, kai kovoja dėl švenčiausių savo tautos teisių — Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

VIENYBĖ ĮKURTA 1886 M. PLYMOUTH, PA.

Šiai svarbiai šešiasdešimties metų Vienybės įsikūrimo sukakčiai paminėti, ruošiamas didelis, įdomus ir turtingas savo programa koncertas, kuris įvyks —

1946 m. Vasario 24 d.

Labor Lyceum Salėje

947 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y.

RUOŠIAMAS SPECIALUS JUBILIEJINIS VIENYBĖS NUMERIS

PRAVOSLAVIJA MASKVOS IMPERIJALIZMO TARNYBOJE

(Specialiai Vienybei iš Europos)

(Atkelta iš 1 pusl.)

Štai ta proga vienas įdomus liudijimas. Eve Curie, garsiosios radijumo išradėjos duktė, gana kairių pažiūrų panelė, New Yorke prancūzų leidyklos išleistoje knygoje "Voyage parmi les guerriers" lankydamasi Kuibiševe, kur karo metu buvo išsikėlusi sovietų vyriausybė, domėjosi "religiniu atgimimu," lankė cerkves, stebėjo jų publiką ir paskui aprašė savo pastebėjimus. Bažnyčias belanko senukai ar bendrai iš gyvenimo išstumti žmoneliai, bebaigiantieji savo nelaimingą ašarų pakalnės kelionę. Ir ji tvirtina: "Praėjus 24 metams po 1917 m. revoliucijos, sovietams galbūt ir nebereikia prieš religinės propagandos, kadangi jų jaunuomenė šiandien nebepasiduoda bažnyčių įtakai... Jeigu kova prieš Bažnyčią yra laimėta, tai pergalėtojas gali sau leisti paliaubų prabangą."

Šie žodžiai viską paaiškina. Komentarai nereikalingi. Sumuštam priešui galima leisti gyventi, ypač jei jis dar įstoja į savo tarnybą...

IMPERIALIZMO TARNYBOJE

Dabartinė Rusijos provoslavų bažnyčios vadovybė ištikrųjų pasirodė darbšti ir rūpestinga. Pripažindama Staliną genialiausiu tautų vadu, rusų valstybės ir provoslavijos išgelbėtoju, ji tikrai galė jo patraukti bolševizmo naudai dar daug svyravusių ar vis su tuo "velnio mokslu" ne galėjusių susiderinti žmonelių. Ruso akyse ji sustiprino bolševizmą, kaip "tautišką ir dvasišką doktriną". Ji sustiprino Stalino ir Sov. Rusijos markę pasaulyje, kur visuomet atsiras lengvatikių ir kvailių užtenkamai, jog patikėtų bet kuria skelbiama nesąmone apie bolševizmo "pasikeitimus." Bolševikų agitatoriams pasauly ji įdavė į rankas naują propagandos ginklą visų tautų tikintiems klaidinti. Daugybė katalikų ir anglikonų bei protestantų šalininkų, net kunigų ir aukštųjų dvasininkų, pasidarė tos beprotiškos propagandos talkininkais. Man stinga žinių, bet prileidžiu, kad ir arabų mahometonų ir dervišiai čia nesurado išimties...

Provoslavijos patrijarcho ir metropolitų veikimas tuojau persiėmetė į užsienius, ypač į provoslaviškas Balkanų tautas ir visur ten, kur yra rusų emigrantų. Maskva—provoslavijos Roma — pradėjo vėl juos visus jungti aplink "Maskvos ir visų rusų patrijarchą" — ortodoksijos popiežių. Šia kryptimi per pora metų jau daug padaryta ir beveik visur ir viskas laimėta. Balkanų kraštų provoslavijos pajungiamos Maskvos valdžiai. Sov. Rusijos įsigalėjimas šiose zonose suteikė nuostabių palengvinimų. Religijoje tai vadinasi — provoslavijos susijungimas apie vieną ganytoją, ideologijoje — panslavizmas (visų slavų tautų ir giminių suvienijimas), o politikoje — rusiškasis maskvinis imperializmas, prasidėjęs nuo Jono Žiauriojo, Petro ir Katrynos carinių laikų. Provoslavija ir bolševikų partija čia gali eiti ir eina ranka rankon.

PROPAGANDOS ORKESTRAS

Rusų emigrantų provoslavų pritraukimas po Maskvos "patrijarchų" sparnu realiai žiūrint, būtų palyginti menkas laimėjimas. Bet tai didelė nauda, žiūrint morališkai ir propagandiškai. Šiandien pasaulyje vargiai rasi kraštą, kur daugiau ar mažiau nebūtų prisiglaudę rusų baltųjų emigrantų arba jų vaikų. Daugumai jų nusibodo besapnuoti apie "senų, gerų laikų" sugrįžimą. Kone visi šie gyvenimo palaužtieji šiandien jau taikosi su likimu. Ir juo labiau, kai ir jie įsitikino, kad Stalinas ir Molotovas savo rusiškuoju imperializmu šiandien yra nė kiek neblogesnis už visus buvusius Aleksandrus, Mikalojus ir kitus "nedalinamosios Rusijos" carus... Jiems šiandien Rusija, kad ir raudona, kad ir iššudžiusi jų tėvus, brolius, viską atėmusi, sunaikinusi, juos ištrėmusi, — bet vis dėlto Rusija, jų "didžioji tėvynė," "širokaja strana rodnaja," kurios besiilgstant jau visi plaukai pražilo. Be to, Rusija — šiandien didvyris, kurį gerbia ir liaupsina visas pasaulis, kuriam tiek nuopelnų paskyrė net Churchillis ir Rooseveltas, kurį šilčiausiais žodžiais nuvaizduoja ne vienas anglikonų ar kitų religijų vyskupas, kurį į padanges kelia visų kraštų buržuazijos "grietinėlės" ir kiti draugai, kaip didžiausią, kilniausią, herojiškiausią, svarbiausią ir stačiai kone vieninteli žmonijos priešo Hitlerio nugalėtoją!...

Tad nenuostabu, kad dauguma rusų emigrantų, ypač Europoje, šiandien noriai taikosi su komunizmu. Susitaikinimui palengvinti — lengviausias ir švariausias kelias eina per provoslaviją. Reikia, vadinasi, provoslaviškas cerkves užsieniuose pajungti Maskvos patriarcho vadovybei. Ir Maskva todėl pradėjo siuntinėti čia savo emisarus, patį patrijarchą ar jo metropolitus bei kitokius "kardinolus". Ir jie pamatė, kad visos užsienio cerkvės dabar pripažįsta Maskvos primatą. Net ir tokia Karlovacų ortodoksų bažnytinė srovė, įsisteigusi po ano karo Jugoslavijoje, vienintelė griežtai nutraukusi santykius su provoslavijos galvomis Sov. Rusijoje, dabar reiškia norą pasiduoti Maskvos vadovybei. Kagi, — "demokratas" maršalas Broz Tito juos jau "įtikino." Gi iei kuris mėgino nepasiduoti įtikininamas, tas jau nukeliavo pas Dievulį ir geria ten midų už dieviškų skobinių...

Užsienio provoslavų ir rusų emigrantų cerkvėse Maskva šiandien suranda be galo naudingų bendradarbių agentų. Kas geriau pažįsta savo parapijos sielą, intymiąsias ir slapčiausias akelių mintis, jeigu ne popas? Ir jeigu šis popas Stalino emisarų yra tinkamai užverbuotas bendradarbis, kas begali būti naudingesnio, kaip turėti kiekviename krašte tokių "idealistų" tikinčiųjų? Kas pučia į komunizmo dūdą, ar į caristinio "nedalinamosios Rusijos" maskvinio imperializmo klarnetą, ar į panslavizmo fleitą, ar barškina pirštais į "visų rusų patrijarcho" provoslavijos balalaiką, — šiandien visa tai jau groja kaip VIENAS orkestras.

Memories of Lithuania
RADIO HOUR
Saturdays, 5:00 to 5:30 p. m.
Station WEVD—1330 kil,
500 Watts
Director—JACK J. STUKAS
429 Walnut St., Newark, N. J.
Tel. MArket 2-5360

KAIP LIETUVIAI VOKIETIJOJE MINĖJO SAVO TAUTOS ŠVENTĘ

Mūsų bendradarbis, Juozas Sagys, gavo tokio turinio laišką:

Rugsėjo 8 d. atšventėme Tautos šventę, kurią Nepriklausomoje Letuvoj minėdavome nuo 1930 V. D. metų. Niekuomet nebūtume tikėję, kad šiais metais prisiminsime tuos gražius laisvus laikus, taip toli nuo Lietuvos. Tikrai, keista žmogaus dalia. Praėjusiais metais šią šventę praleidau Liepojoj, Latvijos uostamiestyje. Tada visa padėtis neatrodė dar tokia bloga, kada kvėpavome iš tėviškės laukų atpučiamu oru.

Jums turbūt bus įdomu sužinoti, kaip mes tą dieną praleidome, gyvendami taip nenormaliose sąlygose. Ryte, 9 val. iškėlėme tautinę vėliavą. Prie šios vietos susirinko gimnazija, mokykla ir stovyklos gyventojai. Pakėlus veliavą, sugiedojome Himną. 9 val. 30 min. įvyko iškilmingos pamaldos. Kunigas pasakė atatinkamą pamokslą. (Mūsų bažnyčia yra įrengta garaže). Choras ir solistai pagiedojo gražių bažnytinių giesmių. Nors ir garaže, kad ir be bažnyčių varpų tolimų aidų, skrido mūsų mintys ten, kur liko samanota bakužė, kur obelis augalota, kur palinkęs prie kryžkelės didžių vargų spaudžiamas stovi kryžius lygiai toks liūdnas, kaip ir dabartinis mūsų gyvenimas. Sudėjome visas viltis į Tą, kuris valdo visą pasaulį, prašydami Jo malonės, nors sekančiais metais leisti sugrįžti į Tėvynės.

Po pietų jaunimas sportavo, suteikdamas progą senesniems pasižiūrėti ir prisiminti jaunas dienas. Vakare, tame pačiame garaže, kur ryte buvo pamaldos, įvyko koncertas — minėjimas. Didelę staigmeną pateikė atsilankydamas ir visus pagerbdamas buvęs valstybės prezidentas dr. Kazys Grinius. Salė buvo perpildyta stovyklos gyventojų ir svečių. Scenoje skambėjo lietuviška daina, dar labiau sužadindama savojo krašto ilgesį. Viena po kitos plito leituviškos melodijos, tokios liūdnos, kaip ir mūsų buitis. Vos švystelėjo Laisvės ir Nepriklausomybės žiburys ir vėl prigęso. Sakyčiau, lyg negailestingos šalnos pakastas, ankstybas pavasario žiedas.

Dažnai galvoju apie mūsų ir valstybės likimą. O, ypač daug minčių užgriūva, kada ateina diena, kuri taip vaizdžiai primena visą praeitį su visomis smulkmenomis. Galvoju, kaip ir dauguma tautiečių ir negaliu daug ko suprasti. Žinoma, nė vienas iš čia esančių negali į tai atsakyti. Pavyzdžiui: Kuo yra kalta lietuvių tauta, ir mes atskiri jos nariai, kad po 1918 metų buvome visų pripažinti nepriklausomais? Kuo mes kalti, kad per 22 metus gyvendami nepriklausomu gyvenimu, pamilome savo kraštą, išugome be svetimųjų globos ir supratome, kas tai yra laisvė ir laisvas žmogus savame krašte? Ar galima muskaltinti, kad mes esame maži? Ar galime mus kaltinti, kad prasidėjo šis II-sis pasaulinis karas, išblaškęs mus po visą Europą, palikęs be pastogės, be užtarimo? Ir dar daug, daug tokių ir panašių klausimų būtų galima iškelti ir į juos turbūt, viešai, dar šiandien neatsakytų ir USA užs. reikalų ministeris. Šių dienų amerikiečių vedama bolševikams pataikaujantį politika, Europoje gyvenantiems žmonėms yra labiau, kaip nesuprantama. Taip ir norisi paklausti: Quo vadis Amerika? Kur tavo žmonijos laisvės idealų supratimas? Bet žmogus, nebūtumei juo, jeigu neieškotum nusiraminimo ir pagalbos šioje rūgstančioje baloje. O gal dar ne laikas?! Gal dar per anksti?... Jeigu jau Potsdamo konferencija nieko blogo nenutarė mūsų likimo reikalu, palauksim ką nutars Pasaulinės Taikos konferencija. Ji jau taip pat ne už kalnų ir marių. Galima laukti. Pasaulio valdovai turi daug laiko. Juk jie bus atsakomingi už būsimųjų kartų būsimąjį gyvenimą. Mes apsišarvuosim kantrybės šarvu ir palauksime, kaip nutars pasaulio valdovai ir sukti diplomatai. Laukėme karo galo, dabar lauksime amžinosios taikos įgyvendinimo.

O gyvenimas eina savo keliu. Dienos slenka. Jau beveik žiema beldžiasi į langus. Pagalvoji apie save, apie ateitį. Baisu. Kadagi pagaliau baigsime bastytis ir kada užviešpataus tikra taika ir ramybė visiems geros valios žmonėms? Kada? Kur tai giliai rusena, gal ir nepagrįstos vilties ugnelė, kad viskas baigsis gerai ir sekantį pavasarį, vėliausiai, grįšime į namus. Sudedi visų atsakingų asmenų pasisakymus apie pasaulinės demokratijos įgyvendinimą ir nusiramini pats save. Pradedi tikėti, kad taip tikrai turėtų būti. Gal Jūs, ten už Atlanto, turite šviežesnių žinių? Prašau parašykite ir šiek tiek suraminkite, paguoskite, nes visų širdys tokios nelaimingos nuo nežinios ir sielvarto.

Jūsų sūnėnas.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Pirmos rūšies lietuviška įstaiga
Juozas Zakarauskas, Manager
Salė susirinkimams, baliams, vestuvėms ir šiaip įvairiems pokyliams
280 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y
Stagg Street kampas Tel.: EVergreen 4-9872

Slėpiningoji Indija

Indija yra didžiulis Azijos pusiasalis, iš rytų, pietų ir vakarų supamas Indijos vandenyno, o tik iš žiemių pusės jungiasi su Kinijos plotais. Indijos dydis prilygsta Europos didumui. Šis kraštas savo įvairumais yra įdomiausia pasaulyje vieta. Visų pirma čia yra didžiausi pasauly Himdukušo kalnai. Aukščiausią jų viršūnė vardu Everestas, turįs arti 9 kilometrus aukščio. Indai jį laiko šventu. Iki šiol dar nė vienam keliautojui nepasisekė pasiekti jo snieguotą viršūnę. Žmonės, kurie bandė įkopti į šio milžino viršūnę, pasakoja, kad čia siaučia nuolatinės pūgos, didžiausios vėtros. Klausant jų staugimo, atrodo tarytum dejuoja piktosios dvasios. Vietiniai gyventojai, klausydami šių garsų, sako, kad tai rauda atgailaujančios sielos mirusių nusikaltėlių. Jie už jokius pinigus nesutinka būti palydovais keliautojams į Everesto viršūnę.

Indija yra labai tirštai apgyventa. Joje gyvena apie 360 milionų žmonių. Indijos gyventojai yra baltosios, arba kaukaziečių rasės ir vadinami indais, arba indusais. Nors Indijoje gyvena toks didelis skaičius gyventojų, nepriklausomos valstybės iki šiol jiems nepasisekė sukurti. Vyriausi Indijos šeimininkai yra anglai, kuriems, jų gudrios politikos dėka, sekasi palyginti su nedideliu skaičiumi žmonių valdyti šį milžinišką kraštą.

Indijai kovoti už savo pilną nepriklausomybę labai apsunkina jos savotiška vidaus santvarka. Mat, visas kraštas yra suskirstytas į kelis šimtus nedidelių valstybėlių, kurias valdo vadinami radžos arba maharadžos. Šie karaliukai dažnai tarp savęs pykstasi. Anglai vienus karaliukus papirkdami, kitus palaikydami sostuose, ramiausiai valdo kraštą jau nuo 17-to šimtmečio. Tačiau paskutiniu laiku labai smarkiai plečia savo įtaką Indijoje japonai, ir anglams vis sunkiau ir sunkiau duodasi valdyti turtingąjį pasaulio kraštą.

Keisti gali mums atrodyti Indijos gyventojų santykiai vienų su kitais. Dar iki šiol čia yra užsilikęs gyventojų pasiskirstymas į luomus. Garbingiausias luomas vadinamas braminais. Jie gali prilygti seniau Lietuvoje buvusiems kunigaikščiams. Pats žemiausias luomas yra vadinamieji parijai. Jie sudaro didelę daugumą visų gyventojų. Parija yra beteisiai žmonės, beveik vergai, panašiai kaip kadaise Lietuvoje buvo baudžiauninkai. Aukštesnio luomo žmonės skaito didžiausia savi gėda ir net laiko už nuodėmę kartu būti vienam kambary su parijais, kartu valgyti, ar net prisiliesti jų drabužių.

Indijos gyventojai išpažįsta Budos ir Mahometo mokslą. Budistų yra daugiau, negu mahometonų.

Indusai yra labai religingi, bet taip pat labai ir tamsūs. Indijoje iš senovės yra daug nepaprastai gražių maldyklų. Paprastai prie maldyklų gyvena ištisos armijos vienuolių, kurie čia vadinami "dervišais, arba fakirais. Fakiras yra klajojantis vienuolis, jie sugeba parodyti įvairių dalykų, kurie atrodo stačiai stebuklais.

Keliautojai po Indiją pasakoja, kad ten dažnai galima pamatyti fakirų, kurie kelis metus stovi ant vienos kojos kaip gandrai. Kiti visą laiką guli ant sukaltų į lentą vinių. Dar kiti visą savo gyvenimą laiko iškėlę viršun rankas, taip kad rankos net nudžiūsta. Yra tokių, kurie laiko sugniaužę rankų pirštus į kumštis taip, kad nekerpami nagai praduria delnus ir išlenda į viršutinę rankų pusę.

Fakirai gali išbūti ištisą savaitę užkasti karstuose žemėje, jie per savo kūną perveria metalinę spilką ir iš žaizdos visai nebėga kraujas.

Indijos fakirai padaro įvairiausius dalykus, kurie sunku ir įsivaizduoti.

Be fakirų Indija yra pagarsėjusi savo žvėrimis. Indijos neįžengiamuose miškuose veisiasi begalės plėšrių jų ir kitokių žvėrių, kaip antai tigrų, dramblių, raganosių, įvairiausių rūšių nuodingų gyvačių. Kasmet Indijoje nuo grobikų žvėrių ir nuodingų gyvačių žūva apie 30 tūkst. žmonių. Naudingiausi gyvuliai laikomi drambliai, kuriuos indusai moka prijaukinti ir padaryti klusniu gyvuliu. Su drambliais paprastai yra medžojami tigrai džunglėse. Be to, drambliai dirba visokiausius namų darbus. Jie ypatingai tinka ten, kur tenka kilnoti sunkius daiktus. Suaugęs dramblys lengvai pakelia savo snapu rąstą.

Indija garsi taip pat savo deimantais, nes anksčiau ji buvo pirmoji šalis pasauly, kur daugiausiai buvo randama deimantų. Radžų ir maharadžų rūmuose per amžius yra surinkta neapsakomi turtai brangiųjų akmenų ir metalų pavidalu. Indijos pakraščiuose, o ypatingai prie Ceilono salos, yra gaudomi jūroje žemčiūgai (perlai), kurie randami tam tikros rūšies straigėse.

Bendrai, Indijoje yra randama visų rūšių metalų, ak mens anglių. Čia auga įvairūs augalai, kurie vartojami kaip prieskoniai, be to, įvairiausi vaisiniai medžiai ir riešutai.

Ne be reikalo Indija vadinasi Anglų imperijos perlu. Anglai kas met iš Indijos gauna milijonus pelno. Jie visas pastangas deda kuo ilgiau išlaikyti savo rankose šį turtingiausią mūsų planetos plotą. Be to, anglai daug dėmesio kreipia ir į patogaus susisiekimą su Indija saugojimą.

AR KOLUMBAS ATRADO AMERIKĄ?

Svečiai į Naująjį Pasaulį dar prieš 1492 m.

Spalių 12 d. Amerikoje minima Kolumbo diena. Todėl, šia proga, tenka prisiminti ir kitas keliones į naująjį pasaulį, įvykusias dar prieš istorinę Kolumbo kelionę į Vakarų Indijos salas.

Tarp plačiai žinomų tos rūšies keliautojų, atvykusių iš šiaurės, turime Leif Erikson ir Thorfinn Karlesfoni. Nors apie jų kelionę į naująjį pasaulį trūksta tikslingų žinių, betgi yra nustatyta, kad pavyzdžiui, Leif Erikson buvo atvykęs prieš 1000 metų. Jis buvo europietis, pasiekęs naujojo pasaulio krantus. Istorikų tvirtinimu, Leif Erikson buvęs pirmas kolonizatorius.

Thorfin Karlesfoni, vienos gerai žinomos islandų šeimos narys, į keletą metų po Leif Eriksono atvykimo, svajojo apie Amerikos kolonizavimą. Bet nedraugingi indėnai tiems jo planams pastojo kelią. Nėra tikslių žinių, į kurias šio žemyno vietas Eriksonas ir Karlsefoni buvo atvykę. Kai kurie istorikai, betgi, tvirtina, kad šiuodu keliautojai buvo pasiekę dabartinės Labradoro, Newfoundlando, Naujosios Skotijos ir Cape Breston vietas. Manoma, kad šiuo du keliautojai buvo aplankę dabartinę Rhode Island valstybę. Paskutinio Rhode Island kolonialinių laikų gubernatoriaus testamente sakoma: "My stone built wind mill."

Kiti keliautojai iš šiaurės buvo atvykę į šį žemyną dar prieš 1492 m. Bet jie nepaliko jokių rekordų. Taip pat jokių rekordų nepaliko ir kitų tautų keliautojai, kaip — airiai, velšiai, italai, prancūzai, kinai ir t. t.

Manoma, kad dar prieš 1492 m. (prieš Kolumbą) japonai ir kinai mažais laiveliais buvo pasiekę dabartinės Amerikos vakarus. Apie tai yra visokių pasakų. Viena iš tokių, iki mūsų dienų likusių pasakų yra apie budistų misionierių būrelį, atplaukusį iš Kamčatkos ir Aleutų salų į kraštą, kurį jie pavadino Fusen. Manoma, kad tai galėjo būti Meksika. Kiti, betgi, mano, kad tai galėjo būti ir Japonija.

Ilgą laiką žmonės pasakodavo apie airių misionierius, kurie, kartu su vyrų ir moterų būreliu, buvo apsigyvenę Amerikos žiemiuose net dešimtame amžiuje.

Senovės raštuose minimas kažkoks Madoc — Valijos karalaitis. Jis apleidęs savo tėvo karalystę ir atplaukęs į Virginijos valstybę arba Yucantą. Be to, aštuonioliktame amžiuje, viename Londono laikraštyje, buvo gana plačiai rašoma apie "velniškus indėnus." Ten sakoma, kad tie indėnai kalbėję velšų kalba ir taip pat toje kalboje turėję savo bibliją.

Tikrai yra žinoma kad broliai Zanai iš Venecijos buvo pasiekę šiaurinio Atlanto salas. Ilgą laiką buvo stengiamasi įrodinėti, kad vienas iš tų brolių buvo pasiekęs ir dabartinę Ameriką. Deja, trūksta aiškių įrodymų. Lygiai trūksta įrodymų, kad tūlas Jean Cousin iš Dieppe, Prancūzijos, plaukęs Afrikos linkui, bet pasiekęs dabartinę Braziliją pirma, negu Kolumbas ir kiti tos rūšies keliautojai. — vakarų Indijas. Baskų žvejai, sakoma, taip pat yra plaukioję skersai Atlantą dar prieš Kolumbo laikus.

Šiandien visa tai sunku patikrinti, nes tų laikų keliautojai jokių užrašų nedarydavo.

Bet yra aišku, kad prieš 1492 m. ne vienas jūrininkas yra pasiekęs naujo pasaulio krantus. Nė vienas jų žinoma, čia ilgam nepasiliko. Todėl pilna garbė priklauso Kolumbui, kurio kelionė į vakarus buvo ne vieno žmogaus darbas. Tai buvo naujosios eros pradžia ne tik Europos, bet ir viso pasaulio istorijoje.

Apie atomo bombą prieš 110 metų

New Yorko laikraštis, The New York Mirror, 1835 m. lapkričio 28 d. savo vedamajame straipsnyje pranašavo, kad "maždaug, po 100 metų" būsianti išrasta tokia destrukcijos priemonė, kuria iš karto būsią galima sunaikinti milijoną žmonių. Tame pat straipsnyje, be to, pranašaujama, kad būsią išrasti stratostrofiniai lėktuvai ir kad New Yorke bus 10 milijonų gyventojų.

SAULĖS DĖMĖS ARDO TVARKĄ ŽEMĖJ

Saulės reiškiniai ir įvykiai turi lemiamos reikšmės žemės gyvenime. Ir, neduok Dieve, jeigu saulėje įvyksta mažiausias p a s i k eitimas, menkiausias perversmas, visa tai labai skaudžiai atsiliepia į mūsų nelaimingo žemės kamuolio gyvenimą. Nors, tiesą pasakius, šie pasikeitimai būna labai nežymūs ir sunkiai pastebimi, bet pasėkos virsta labai liūdnais reiškiniais.

Ilgą laiką žmonės manė, kad saulės veide išvagotos juodosios dėmės jau nuo amžių teršia blizgančio ugnies kamuolio grožį. Tiktai 1834 metais mokslininkas Švabe pastebėjo kitimus, kuriuos turi praeiti šios dėmės, pastebėtos pirmą kartą Galilejui išradus dangaus žiūroną. Šių dėmių kitimus jau žinojo senovės kiniečiai. Švabe nustatė, kad saulės dėmės kas vienuolikti metai vis lyg pasikartoja. Tuomet mokslas paklausė: ar žemės rutulio reiškinius taip pat valdo vienuolikos metų laikotarpiai? Beveik visi vienu metu, Sabine, Volf ir Gautier pranešė, kad tokie žemės kitėjimų ratai pasikartoja magnetiniame lauke. Maunder ir kit. dar išrodė, kad žemės magnetizmo kitimai visiškai sutampa su saulės dėmių pasirodymais. Maunder pirmas metė mintį, kad visas šiurpiąsias žemės paviršiaus nelaimes ir audras sukelia sualė ir jos dėmės.

Radiofoniški tyrinėjimai dar labiau nušvietė šių saulės dėmių pasikarotjimo įtaką žemės reiškiniams.

Kokiame santykyje yra saulės dėmės ir žemės oras, labai smulkiai ištyrė mokslininkas Brooks. Jo žodžiais tariant, šis santykiavimas yra labai painus ir sudėtingas. Jis drąsiai sako, kad pilna dėmių saulė nereiškia, jog žemėje turi būti šiltas oras. Brooks, palyginęs pirmtakūnų ir savo paties tyrimo davinius, sako, kad atogrąžų ir ašigalių kraštų metinės audros ir tvanai yra glaudžiame santykyje su saulės dėmių laikotarpiais. Šios įtakos išvengia vidutinės, vadinasi mūsiškės, klimatinės juostos.

Labai įdomiai, patvirtina saulės ir žemės reiškinių glaudų bendradarbiavimą seni Kalifornijos medžiai. Kaikurie iš jų yra jau sulaukę kelių šimtmečių amžiaus ir kasmet jų stuobrys gauna naują žiedą. Ir smalsuoliai mokslininkai yra pastebėję, kad šie žiedai nėra visi lygūs savo platumu. Ir šie medžio žiedų — rumbų skirtumai svyruoja per vienuolikos metų laikotarpį. Medžiai daug greičiau ir gyviau auga, kuomet saulėje atsiranda daugiau dėmių. To priežastis bus ne kas kita, kaip lietaus padažnėjimas ir spinduliavimų sutirštėjimas, kur knibžda šilimos ultravioletiniai spinduliai.

Didžiųjų Afrikos ežerų, Alberto, Viktorijos ir Tanganyikos vandens paviršiaus lygmuo labai ankštai rišasi su saulės veikla ir jos kitimais. Labai dėkingas to patvirtinimas yra Nilo upės vandens kilimas. Kungaikštis Omaras Tussunas buvo didelis šių savo tėvynės reiškinių smalsuolis ir surinkęs stebėjimo davinius, padarė išvadą, kad Nilo vandens kitimas laikosi 77 metų (vadinasi septynių saulės dėmių ratų) periodiškumo, pasikartojimo. Sir William Beveridge pastebėjo 33,5 metų pasikartojimą (trys saulės dėmių ratai). Labai seni kiniečių popieriai rodo, kad žemės drebėjimai kartojasi tam tikrais laikotarpiais.

Labai įdomiuose tyrimuose Šastakovič, pasiremdamas statistiniais daviniais nustatė vienuolikos metų ratus ir jų sekančius reiškinius: oro temperatūrą srityse virš Šiaurės Atlanto, Nilo potvynius, javų kainas, Europos žiemų šaltumą, pirmųjų kregždžių grįžimą pavasarį, tifo epidemijas, nuošimčius, darbininkų atlyginimą, anglių gamybą, Anglijos Banko nuošimčius, savižudybes ir t.t. Visa tai, jo nuomone, pareina nuo saulės dėmių taisyklingo pasikartojimo. Jo manymu, geras derlius sukelia labai gyvą visų žmogaus gyvenimo sričių veiklą ir, priešingai, blogas derlius atsileipia blogai į prekybą, numuša pragyvenimo lygį ir drauge sveikatos gerbūvį. Dėl tos priežasties pasaulyje įsiviešpatauja dvasinis nupuolimas, kuris stumia silpnus žmones į savižudybes ir kitus neapgalvotus veiksmus. Už tai pasaulis turi keikti ne krizę, bet saulę ir piktąsias dėmes.

Statson net gi nustato santykį ir tarpusavį veikimą tarp saulės dėmių ir žmonių sekrecinių (vidujinių) liaukų. Štai tos dėmės, mūsų didžiausias priešas, kuris per vienuoliką metų mus visus varo į nusiminimo, blogos nuotaikos, nepasitikėjimo bedugnę.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS
8—10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Šventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9219

DR. BLADAS K. VENCIUS
499 Grand Street
(Dantų Gydytojas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel.: ofiso STagg 2-0706
Namų—JAmaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street
(DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

ĮVAIRIŲ DRABUŽIŲ SIUVYKLA

Siuvami įvairūs drabužiai moterims, vyrams ir vaikams pagal užsakymus. Drabužiai siuvami pagal vėliausias madas.

Reikalingi darbininkai: apreiteriai, preseriai ir rankiniai suvėjai. Alga gera. Patyrimas nereikalingas. Praneškite apie šias geras progas savo pažįstamiems.

JUOZAS LUGAUSKAS
168 ROEBLING STREET, BROOKLYN, N. Y.

SCHOLES BAKING INC.
V. LUKAS, savininkas
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y
Mūsų duona pristatoma į kitus miestus. Mūsų kepyklo je galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms pyragų.
Tel.EVergreen 4-8802

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Įsteigta 1882 m.
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV.7-2043

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public Tel., Newton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Advokatas Weslan — prokuroro padėjėjas

Žinomas lietuvis advokatas Antanas Weslan Vežlanskas šiomis dienomis paskirtas Kings apskričio prokuroro padėjėju arba Assistant District Attorney. Spalių 10 d. adv. Weslan jau buvo savo naujose pareigose — pradėjo dirbti prokuroro ofise. Būdamas valdinėje tarnyboje, adv. A. Weslan, žinoma, neapleis ir savo praktikos. Jo ofisas yra 16 Court St., Brooklyne.

Ant. Weslan Vežlanskas baigė teisių mokslą 1935 m. Sekančiais metais jis pradėjo advokato praktiką. Adv. Weslan yra daugelio lietuvių klubų ir draugijų narys. Jis yra Liet. Pil. Klubo, Brooklyne, politinis lyderis ir, aplamai, energingas inteligentas, gražiai kalbas lietuviškai. Tai, žinoma, yra nuopelnas jo tėvo, velionio Vežlansko, išauklėjusio sūnų lietuviš koje dvasioje. Petronėlė Vežlanskienė, kuri dar yra gyva, be abejonės džiaugiasi savo sūnaus laimėjimais. Berods, šis adv. A. Weslan laimėjimas politikoje yra visų Brooklyno lietuvių džiaugsmas.

Daug laimės naujam Assistant District Attorney!

Grįžo iš Europos leit. Ant. Vaivada

Jau pirmiau Vienybėje buvo rašyta, kad iš Europos grįžta Amerikos lietuvių visuomenei žinomas laikraštininkas lt. Antanas Vaivada. Šiomis dienomis lt. Vaivada grįžo 30 dienų atostogų, kurių metu jis vieši pas savo žmoną Chicagoje ir pas savo tėvus Philadelphijoje, taip pat pas seseris New Yorke. Lt. A. Vaivada grįžo kaip tik tuo metu, kai jo tėvas Jonas Vaivada, žinomas biznierius ir veikėjas, mini savo 70 metų amžiaus sukaktį.

Būdamas Vokietijoje, tarnaudamas trečioje armijoje, lt. A. Vaivada yra susitikęs daug lietuvių tremtinių, išbėgusių iš Lietuvos, bolševikams ją antrukart okupuojant.

Česnienė išvyksta į Miami, Floridą

Vienybietė Česnienė iš C. Brooklyno netrukus išvyksta visam mėnesiui į Miami, Fla. Prieš išvykstant, p. Česnienė užėjo į Vienybės įstaigą, užsimokėjo savo prenumeratą ir Vienybės Namo Fondui paliko savo auką.

BROOKLYNIETĖ IŠVYKSTA Į FLORIDĄ IŠTEKĖTI

Jauna Broklyno lietuvaitė Stefanija Blake šį sekmadienį išvyksta į Orlando Floridą, kur ji išteka už armijos pulkininko John Heren iš Richmond, Va. Vestuvės įvyks spalių 19 d. Vyriausioji pamergė — taip pat brooklynietė — Mildred Janulytė. Jaunieji gyvens Floridoje.

Profesoriauja muzikos kolegijoje

ALDONA STRUMSKYTĖ

Dar visai neseniai Aldona Strumskytė buvo muzikos studentė. Bet štai, ši jauna Xavero ir Marijonos Strumskių duktė jau yra paskirta Julliard muzikos kolegije, Brooklyne, profesorium. Kaip žinoma, ši muzikalių tėvų duktė, Aldona Strumskytė, yra talentinga pianistė. Bet Aldona taip pat yra stipri muzikos teorijoje, pilnai pasiruošusi ir kitus mokyti. Tiesa, Aldona Strumskytė nėra iš tų, kurie gavę diplomą, jaučiasi baigę mokslą. Ji, profesoriaudama kolegijoje, dar toliau lavinasi savo srityje.

ALTC nutarė remti A. L. Misijos žygį

Amerikos Liet. Tautininkų Centro valdybos susirinkime, įvykusiame spalių 7 d., Brooklyne, patiekė raportus iš ALM veiklos dr. B. K. Vencius, V. Abraitis ir A. S. Trečiokas. Visais balsais nutarta remti ALM šaukiamą lapkričio 16 ir 17 d. suvažiavimą Washingtone. Taip pat pareikštas nepasitenkinimas Amerikos Liet. Tarybos vadovybe, atmetusia ALM pasiūlymą bendromis jėgomis rūpintis Lietuvos laisvinimo reikalais.

Pagerbė veikėją Praną Petrulį

Neperseniai gražioje Prano ir Teresės Petrulių rezidencijoje, East Orange, N. J. įvyko didelė puota. Prano Petrulio gimtadienio proga, jam buvo suruošta staigmena. Svečių buvo prisirinkę pilnas Petrulių namas. Jaukioje Petrulių šeimos atmosferoje puota nusitesė iki vėlumos.

Pranas Petrulis visą karo laiką ėjo svarbias pareigas inžinerijos srityje. Šioje srityje (prie techninių planų gaminimo) jis ir dabar dirba.

Šia pačia proga, reikia pranešti, kad Prano ir Teresės Petrulių sūnus, Frank Petrulis, Jr., taip pat eina tėvo pėdomis. Jis dabar studijuoja inžinerijos kolegijoje, Newarke, ir toje mokslo srityje jau yra parodęs didelių gabumų. Petrulių duktė, Florence, netrukus baigs vidurinį mokslą. Apiamai, Petruliai yra pavyzdinga lietuvių šeima.

Giminės Europoje ieško Juozo Dronseikos, gyvenančio Brooklyne. Prašoma kreiptis į Lietuvos Gen. Konsulatą, 41 W. 82 St., New York City.

Masandukų vedybinio gyvenimo sukaktis

Praeitą sekmadienį, Šv. Jurgio salėje, Newarke, įvyko vsiems gerai žinomų Masandukų iš Nutley, N. J. 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties minėjimo puota, kurioje dalyvavo apie 400 žmonių. Svečių buvo net iš tolimesnių miestų, kaip Kaniušiai iš Philadelphijos ir k.

Puotoje netrūko nei gėrimų, nei muzikos, nei šokių. Kalbų programa vadovavo A. S. Trečiokas. Kalbėjo Tysliava, Gudas, Dilis, Šrėibikauskas, Pocius ir visa eilė kitų Masandukų draugų ir pažįstamų. Paskiausiai buvo perstatytas ir svotas Saranka, taip pat — Masandukų duktė Birutė. Visi jubilijantams linkėjo laimės ir gerovės. Be linkėjimų, Masandukams buvo įteikta labai daug gražių dovanų. Puotai baigiantis, svotas su svočia visus svečius pavaišino gėrimais ir vestuvių tortu.

Antanas Masandukas yra žinomas veikėjas, todėl nenuostabu, kad į šią jo ir jo žmonos sukakties puotą atsilankė tiek daug svečių.

Iš Europos grįžo Vladas Mockevičius

Šiomis dienomis iš Europos grįžo karys Vladas Mockus-Mockevičius, garbingai paleistas iš armijos tarnybos. Vladas yra dalyvavęs Belgijos ir Vokietijos kautynėse. Būdamas Vokietijoje, Mockevičius susitiko daug lietuvių, net savo draugų iš Lietuvos. Praeitą sekmadienį Tautininkų Klube grįžusiam kariui buvo surengta sutiktuvių puota. Šią puotą surengė Vlado giminės. Brolio Broniaus lydimas, Vladas Mockus lankėsi ir Vienybės įstaigoje.

SVEČIUOSE PAS MITCHEL-MAČIULAIČIUS

Lietuvis — didžiulės radijo įmonės savininkas

Nepersenai D. T. Mitchell-Mačiulaitis, American Radio Hardware Co., Mount Vernon, N. Y., prezidentas, pakvietė būrelį New Yorko ir New Jersey lietuvių biznierių svarbiems pasitarimams. Pirmiausia D. T. Mitchel-Mačiulaičio svečiai susirinko į American Radio Hardware Co. įmonę, čia svečius pavaišino p-nia B. Mitchel-Mačiulaitienė, visą įmonę parodė pats kompanijos prezidentas D. T. Mitchel-Mačiulaitis, o kitas informacijas suteikė jo Vladas Barčiauskas, neseniai grįžęs iš kariuomenės.

Apžiūrėjus didžiulę įmonę, svečiai pareiškė pasitenkinimo, kad lietuvis pajėgė sukurti tokią radijo pramonės šaką, kuri viena gamina 50 procentų visko, kas radijui reikalinga. Apžiūrėjus įmonę, Mačiulaičiai svečius pakvietė į Studio Club. Čia pietums susirinko iš Brooklyno Petras Atkočaitis, Antanas Daukantas, Juozas Garšva ir Pranas Šimaitis, o iš New Jersey — Julius Paknis. Petrą Atkočaitį lydėjo ir jo sūnus Jonas.

Pietų metu pasikeista mintimis, o visų dėmesys krypo į D. T. Mitchel-Mačiulaičius, kurie aiškino lietuvių biznierių būreliui apie radijo biznį. Suprantama, kad Mačiulaitis gali daug apie tą biznį suteikti žinių, nes jis tame biznyje jau virš 20 metų. Mirus jo uošviui Povilui Glemžai, jis perėmė vienas tą biznį vadovauti. Be šio, jis vadovauja dar kitoms trims biznio įmonėms, iš kurių seniausias American Radio Hardware Co.

Po pietų visi šio įdomaus biznierių susitikimo dalyviai grįžo atgal į American Radoi Hardware Co. namą. D. T. Mitchel vaizdžiai nušvietė kaip šis biznis išsivystė iš mažo į dabarties didybę ir tuo pat skatino lietuvius daugiau domėtis techniškos pramonės sritimi. Nors visi susirinkę pastebėjo anksčiaus, bet niekad neturėjo progos pasikalbėti biznio reikalais. Mat, dvidešimts metų radijo biznyje D. T. Mitcheliui davė nepaprastų patyrimų ir informacijas, kuriomis jis širdingai dalinosi su kitos srities lietuviais biznieriais. Ilgo paskalbėjimo laikas taip greitai bėgo, kad nespėta prisiminti lietuviams rūpimais visuomeninias klausimais todėl Mr. D. T. Mitchel ir ponia svečius pakvietė į savo rezidenciją, Scarsdale, N. Y.

Pas vienybiečius

Šiomis dienomis lankiausi pas Vienybės skaitytojus Bobinus Brooklyne. Bobinai yra gana seni Vienybės skaitytojai: laikraštį skaito jau 18 metų. Sumokėdami savo prenumeratą, Bobinai nepamiršo ir Vienybės Namo Fondo, skirdami savo auką — 4 dolerius. Bobinai yra nuoširdūs Vienybės draugai ir Lietuvos patriotai.

— J. Krunklys.

Moterų Vienybės susirinkimas

Moterų Vienybės susirinkimas įvyko spalių 2 d. Tautininkų Klube. Metiniai raportai vienbalsiai priimti. Pranešta, kad susirgusi ponia Vikrikienė. Nuo draugijos ją atlankyti nuėjo Povilanskienė ir Budraitienė. Linkėtina Vikrikienei greitai susveikti ir vėl stoti į Moterų Vienybės eiles.

Kadangi šį mėnesį eina New York War Fund vajus, nutarta paaukoti $100.

Sekantis susirinkimas įvyks spalių 16 d. Tautininkų Klube. Jame dr. Aldona Šliūpaitė laikys paskaitą vėžio ligos tema. Moterų Vienybės narės ir jų rėmėjai prašomi atsilankyti ir išklausyti labai svarbios ir naudingos paskaitos. Pradžia 8 val. vak. Įėjimas laisvas.

Vakaro šeimininkėmis išrinktos Blake, Olšauskienė ir Diržienė.

O. Valaitienė.

Namų savininkų susirinkimas

Didžiojo New Yorko lietuvių namų savininkų draugijos dešimties metų gyvavimo sukakties minėjimo susirinkimas įvyks pentkadienį, spalių 19 d., 8 val. vakare, A. Mikalausko Logan Inn salėje, 3296 Atlantic Ave. kertėje Logan St., East New Yorke.

Tame susirinkime bus padaryta dešimtmečio darbo apžvalga, apibūdinta dabarties ir ateities reikalai, kuriais turėtų domėtis visi namų savininkai. Visi nariai yra kviečiami dalyvaut.

Normandie Cocktail Lounge

SAM MAGEE, savininkas
Barai, muzika ir šokiai
26 Main St., Orange, N. J.
Tel.: OR. 3-9641

REIKALINGOS patyrusios moterys. (Foot Press operators, assemblers solderers). Mokama po 60 c. į valandą.

Taip pat reikalingi pasiuntiniai (floor boys). Mokama po 70 c. į valandą.

DEAL ELECTRIC CO.,
338 Berry St., Brooklyn, N Y.

PARDUODAMAS gerai išdirbtas, 50 metų senumo, vaistinės biznis Elizabeth, N. J. Biznio savininkas nori pasitraukti. Dėl informacijų kreipkitės šiuo adresu: Mr. Katilius, 168 3th St.; Elizabeth, N. J. Tel.: Elizabeth 3-9528. (45)

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC. REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912 AND MARCH 3, 1933

of Vienybe published weekly at Brooklyn, N. Y., for October 1, 1945.

State of New York
ss.
County of Kings

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Juozas Tysliava who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Publisher of Vienybe and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the afore said publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1924, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in Section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

Publisher Juozas Tysliava,
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Editor *Juozas Tysliava*
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Business Manager Violet Tysliava
Managing Editor Violet Tysliava
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and address of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given).

Juozas Tysliava
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (if there are none, so state.) —

None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee, or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

Juozas Tysliavo

Sworn to and subscribed before me this 4th day of October 1945

Signed Carmine A. Sposta
NOTARY PUBLIC. New York County. My commission expires March 30. 1946.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor
WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. GB 7218 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 67 Irving Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

ANDREW MIONE
67 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 1307 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 405 — 3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

STELLA CYBULSKI
405 — 3rd Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RB 606 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 526 Livonia Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

EVA SHERRY
526 Livonia Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RB 136 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 415 Sutter Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

BENJAMIN FARBER
415 Sutter Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 238 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 26A Sutter Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

DAVID ALPERT
26A Sutter Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 1437 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 608 East New York Ave., Borough of B'klyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

LEONARD DAMATO
608 East New York Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 1578 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 638 Wythe Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

JACOB WEINER
638 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 10473 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 811 — Avenue U, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

HARRY A. SHUGAR
811 — Ave. U, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 4627 has been issued to the undersigned to sell beer, at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 127 Patchen Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

CHARLES COLLETTI
127 Patchen Ave., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
★
Patogi vieta užėjimui
su MOTERIMIS
★
Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

ALLIANCE HALL
Restauranas ir Baras
•
Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių
•
Tinkama vieta visokioms pramogoms.
•
Kasdien muzika ir šokiai.
•
ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais susitarus

CLEMENT A. VOKETAITIS
Advokatas
41-40 74th Street,
Jackson Heights, N. Y.
NEwtown 9-5972

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery

Štai jau ir tas sužeistas ir įsiutęs liūtas, pasiruošęs į gabalėlius sudraskyti baltąjį berniuką. Nėra laiko paleisti dar vienos strėlės. Atrodo, kad berniukui, pagaliau, nėra išsigelbėjimo.

Netrukus žvėrių karalius atsistojo pasturgalinėmis kojomis, kad tuo būdu pirmagalinėmis galėtų suimti berniuką galutinam, mirtinam smūgiui. Kas liko daryti berniukui šiuo atsitikimu?

Desperacijoje Tommy vis dėlto susigriebė ką daryti. Berniukas tuojau nutvėrė įsmigusią į liūto šoną strėlę ir ją staiga patraukė į save. Liūtas, pajutęs didesnį skausmą, dar garsiau sumaurojo.

O tuo tarpu liūto nasrai jau buvo prie pat Tommy gerklės. Dvi žibančios ir pykčiu kupinos žvėries akys buvo įsmigusios į berniuko akis. Atėjo mirties valanda, iš kurios, rodos, nėra išeities.

Lietuvių Radijo Draugijos Vakarinės

7:30 PROGRAMOS 7:30

J. P. GINKUS, Direktorius

KETVIRTADIENIAIS 7:30 WWRL 1600 kc.

Gyvuoja virš 12 metų oro bangomis, transliuojama visuomenės įvairūs pranešimai, naujienos, muzika.

(Vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai.)

J. P. GINKUS, 495 Grand St., Brooklyn, N. Y. EV. 4-7142
A. JEZAVITAS, pranešimų direk.
VIOLET PRANCKUS, Muzikos vedėja, EVergreen 8-3626